

DZIENNIK URZĘDOWY

MINISTERSTWA ROLNICTWA I REFORM ROLNYCH

Nr. 1.

Warszawa, dnia 15 stycznia 1935 r.

Prenumeratę (w Warszawie zł. 12 rocznie, poza Warszawą zł. 16) przyjmuje wyłącznie Księgarnia Rolnicza w Warszawie, ul. Mazowiecka 10.

T R E Ś Ć :

USTAWY I ROZPORZĄDZENIA.

1. Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 grudnia 1934 r. o unormowaniu własności władz i trybu postępowania w niektórych działach administracji państwowej (Dz. U. R. P. z 31.XII.34 r. Nr. 110, poz. 976) (Art. art. 66—77 dotyczące własności Ministerstwa Rolnictwa i Reform Rolnych, oraz postanowienia końcowe). 3
2. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 27 listopada 1934 r. wydane w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych w sprawie oznaczania papierów wartościowych i ich kursów przy spłacie długów rolniczych (Dz. U. R. P. z 11.XII.34 r. Nr. 106, poz. 948). 9
3. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 12 grudnia 1934 r. w sprawie wykonania rozporządzenia Prezydenta R. P. z dnia 24 października 1934 r. o ulgach w spłacie długów posiadaczy gospodarstw wiejskich oraz rolniczych przedsiębiorstw i instytucji w bankach państwowych (Dz. U. R. P. z 22.XII.34 r. Nr. 109, poz. 968). 11
4. Obwieszczenie Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 6 grudnia 1934 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy z dnia 28 marca 1933 r. o urządach rozjemczych do spraw majątkowych posiadaczy gospodarstw wiejskich (Dz. U. R. P. z 22. XII.34 r. Nr. 109, poz. 974) 17
5. Rozporządzenie Ministrów: Skarbu oraz Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 14 grudnia 1934 r. o zaliczeniu gospodarstw wiejskich do grupy A i B w związku z konwersją i uporządkowaniem długów rolniczych (Dz. U. R. P. z 31.XII.34 r. Nr. 110, poz. 983) 28

6. Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 17 grudnia 1934 r. wydane w porozumieniu z Ministrami: Spraw Wewnętrznych, Skarbu, Komunikacji, Opieki Społecznej oraz Poczty i Telegrafów w sprawie zmiany rozporządzenia z dnia 5 lutego 1931 r. o badaniu mięsa wprowadzanego (przywożonego) z zagranicy (Dz. U. R. P. z 31.XII.34 r. Nr. 110, poz. 988). 30

OKÓLNIKI I PISMA OKÓLNE.

7. Zarządzenie Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 20 grudnia 1934 r. o obniżeniu zadłużenia gospodarstw rolnych z tytułu należności Funduszu Obrotowego Reformy Rolnej (Monit. Pols. z 11.I.35 r. Nr. 9, poz. 12) 30
8. Zarządzenie Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 23 listopada 1934 r. Nr. Fl. I. 6/2290/34 w sprawie wykonania art. 10 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. 35
9. Zarządzenie Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 7 grudnia 1934 r. Nr. Fl. II/2326/34 w sprawie wykonania art. 9 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 24 października 1934 r. 38
10. Pismo okólne M. R. i R. R. Nr. Z. Ryb. III—8/35 z dnia 31 października 1934 r. w sprawie wyjaśnienia pkt. 1 art. 5 ustawy o rybołówstwie. 40
11. Pismo okólne M. R. i R. R. Nr. Z. Ryb. III—3/10—34 z dn. 28 listopada 1934 r. w sprawie kart rybackich. Wykonanie art. 42 i 43 ustawy o rybołówstwie 42

SKOROWIDZ RZECZOWY.

ADMINISTRACJA PAŃSTWOWA.

- poz. 1, unormowanie właściwości władz w administracji państwowej 3

BADANIE MIĘSA.

- poz. 6, zmiana rozporządzenia z 5.II.1931 r. 30

ODDŁUŻENIE.

- poz. 2, oznaczenie papierów wartościowych i ich kursu przy spłacie długów rolniczych 9
- poz. 3, ulgi w spłacie długów rolniczych w bankach państwowych 11
- poz. 5, zaliczenie gospodarstw wiejskich do grupy A i B 11
- poz. 7, obniżenie zadłużenia z tytułu należności Funduszu Obrot. Ref. Rolnej 30
- poz. 8, wykonanie art. 10 rozp. Prezydenta R. P. z 24.X.1934 r. 35
- poz. 9, wykonanie art. 9 rozp. Prezydenta R. P. z 24.X.1934 r. 38

RYBOŁÓWSTWO.

- poz. 10, wyjaśnienie pkt. 1 art. 15 ustawy o rybołówstwie 40
- poz. 11, karty rybackie 42

URZĘDY ROZJEMCZE.

- poz. 4, tekst jednolity ustawy o urzędach rozjemczych 17

ROZPORZĄDZENIE PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ

z dnia 28 grudnia 1934 r.

o unormowaniu właściwości władz i trybu postępowania w niektórych działach administracji państwowej.

Na podstawie art. 44 ust. 6 Konstytucji i art. 1, lit. b) ustawy z dnia 17 marca 1932 r. o upoważnieniu Prezydenta Rzeczypospolitej do wydawania rozporządzeń z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr. 22 poz. 165) postanawiam co następuje:

Izby rolnicze.

Art. 66. W rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o izbach rolniczych (Dz. U. R. P. z 1933 roku Nr. 2, poz. 16) wprowadza się zmiany następujące:

1) w art. 36 w ust. 2 wyrazy: „na żądanie Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych“ zastępuje się wyrazami: „na żądanie wojewody“;

2) w art. 42 ustęp 2 otrzymuje brzmienie następujące:

„Do prawomocności uchwał zarządu potrzebna jest obecność co najmniej połowy członków zarządu — w tej liczbie prezesa lub wiceprezesa“;

3) w art. 46 ustępy 3 i 4 zastępuje się ustępem następującej treści:

„Prawa, obowiązki i odpowiedzialność pracowników izb, warunki zawiązywania i rozwiązywania z nimi stosunku służbowego, uposażenie służbowe tych pracowników oraz ich zaopatrzenie emerytalne — zostaną określone rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych, wydanem po zasięgnięciu opinii izb rolniczych. Stosunek służbowy pracowników izb, podlegających temu rozporządzeniu, posiada charakter publiczno-prawny“;

4) po art. 50 wstawia się nowy artykuł 50a następującej treści:

„Minister Rolnictwa i Reform Rolnych wydaje w drodze rozporządzeń po zasięgnięciu opinii izb rolniczych przepisy o budżetowaniu oraz przepisy rachunkowo-kasowe dla izb rolniczych“.

Rybaństwo.

Art. 67. W ustawie z dnia 7 marca 1932 r. o rybołówstwie (Dz. U. R. P. Nr. 35, poz. 357) wprowadza się zmiany następujące:

1) w art. 20 w ust. 3 wyrazy: „o zasadach i sposobie po-

działu“ zastępuje się wyrazami: „o zasadach, sposobie podziału i trybie postępowania“;

2) w art. 24 wyraz: „województwa“ zastępuje się wyrazem: „powiatowa“;

3) w art. 29 zdanie drugie otrzymuje brzmienie następujące: „Powiatowa władza administracji ogólnej może oznaczać dla każdego obwodu rybackiego oddzielnie najwyższą dopuszczalną liczbę pozwoleń“;

4) w art. 36 wyrazy: „w ilości oznaczonej przez wojewódzką“ zastępuje się wyrazami: „w granicach liczby oznaczonej przez powiatową“;

5) w art. 44 wyrazy: „kartę rybacką może wydać jedynie wojewódzka władza administracji ogólnej, która wydanie karty może uzależnić“ zastępuje się wyrazami: „wydanie karty rybackiej może być uzależnione“;

6) artykuł 47 otrzymuje brzmienie następujące:

„Kto wykonywa sportowy połów ryb na wędkę, winien posiadać przy sobie i okazywać na żądanie powołanych do tego osób kartę wędkarską i pozwolenie uprawnionego do wykonywania rybołówstwa na sportowy połów ryb wędką w obwodzie rybackim, w którym połów ryb wykonywa.

Kartę wędkarską wydaje na okres kalendarzowy roczny lub trzyletni powiatowa władza administracji ogólnej, właściwa ze względu na zamieszkanie ubiegającego się o kartę. Karta wędkarska jest ważna na obszarze mocy obowiązującej niniejszej ustawy i stanowi osobisty dowód rybacki“;

7) w art. 48 wyrazy: „zatwierdzania pozwoleń na sportowy połów ryb na wędkę“ zastępuje się wyrazami: „wydawania kart wędkarskich“;

8) w art. 50 po wyrazie: „rybackich“ dodaje się wyrazy: „i pozwoleń na sportowy połów ryb wędką“;

9) w art. 51 w ust. 1 skreśla się wyrazy: „półrocznej — złote trzy“;

w tymże artykule ustęp 2 skreśla się

10) w art. 54 po ust. 1 dodaje się nowy ustęp treści następującej:

„Uprawnienia, zawarte w ustępie poprzednim, Minister Rolnictwa i Reform Rolnych może przekazywać wojewodom, którzy rozporządzenia swe ogłaszać będą w Dzienniku Wojewódzkim“;

w tymże artykule dotychczasowy ustęp 2 (obecnie 3) otrzymuje brzmienie następujące:

„Wojewódzka władza administracji ogólnej może zezwalać w celach naukowych lub gospodarczych na wyjątki od postanowień zawartych w rozporządzeniach, wydanych na podstawie ust. 1 lub 2 niniejszego artykułu“;

11) w art. 55, 57 i w art. 58 w ust. 2, 4 i 5 wyraz: „województka“ zastępuje się wyrazem: „powiatowa“;

12) w art. 60 w ust. 1 i 2 wyrazy: „województka“ i „wojewódzkiej“ zastępuje się wyrazami: „powiatowa“ i „powiatowej“;

13) w art. 61 w ust. 1 i 2 wyrazy: „województka“ i „wojewódzką“ zastępuje się wyrazami: „powiatowa“ i „powiatową“;

14) w art. 82 w pkt. 4), w art. 83 w pkt. 1) i 6) oraz w art. 84 w pkt. 1) wyrazy: „wydanym przez Ministra Rolnictwa“ zastępuje się wyrazami: „wydanym na podstawie ustawy niniejszej“, zaś w art. 85 w pkt. 1) wyrazy: „wydane przez Ministra Rolnictwa“ zastępuje się wyrazami: „wydane na podstawie ustawy niniejszej“;

15) w art. 88 w ust. 3 wyraz: „Wojewódzka“ zastępuje się wyrazem: „Powiatowa“;

16) w art. 93 i 96 wyraz: „wojewódzką“ zastępuje się wyrazem: „powiatową“;

17) w art. 98 dodaje się nowy ustęp treści następującej:
 „Wojewódzkie i powiatowe władze administracji ogólnej, powołane do wykonywania ustawy niniejszej, zasięgają w miarę potrzeby przy wydawaniu zarządzeń i orzeczeń, w których chodzi o kwestje fachowe, opinii znawcy rybackiego. Minister Rolnictwa i Reform Rolnych ustali, kto może być powołany na znawcę rybackiego“.

Ochrona kultury rolnej.

Art. 68. W ustawie z dnia 10 marca 1932 r. o zapobieganiu rozpowszechniania się szczurów piżmowych na wolności (Dz. U. R. P. Nr. 33, poz. 342) wprowadza się zmiany następujące:

1) w art. 1 w ust. 3 wyrazy: „Minister Rolnictwa“ zastępuje się wyrazem: „Wojewoda“;

2) w art. 2 w ust. 2 wyrazy: „właściwego starostę albo przez właściwą instytucję“ zastępuje się wyrazami: „właściwą izbę rolniczą lub instytucję“.

Lasy niepaństwowe.

Art. 69. W rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 czerwca 1927 r. o ochronie lasów, niestanowiących własności Państwa (Dz. U. R. P. z 1932 r. Nr. 111, poz. 932) wprowadza się zmiany następujące:

1) w art. 29 dodaje się na końcu nowy ustęp treści następującej:

„Minister Rolnictwa i Reform Rolnych może w porozumieniu z interesowanymi ministrami w drodze rozporządzeń, w zakresie, ustalonym temi rozporządzeniami, przekazywać organom administracji lasów państwowych uprawnienia wojewodów i starostów, wymienione w art. 30, 31, 56 i 57, w odniesieniu do lasów, niestanowiących własności Państwa, a pozostających pod państwowym zarządem przymusowym, wykonywanym przez organa administracji lasów państwowych“;

2) w art. 30 lit. l) otrzymuje brzmienie następujące:

„l) na obszarze działania ustawy lasowej z dnia 3 grudnia 1852 r. (Dz. u. p. ustr. Nr. 250) wydawanie orzeczeń, zarządzeń lub zezwoleń, opartych na przepisach § 9 ust. 1 i 3, § 10—18, 24, 25 i 26, § 52 ust. 2 i § 68 oraz wykonywanie czynności, wynikających z postanowień § 52 ust. 3 i § 74—76 tejże ustawy“;

3) w art. 31 lit. g) skreśla się:

w tymże artykule dodaje się nowy ustęp treści następującej:

„Minister Rolnictwa i Reform Rolnych może w drodze rozporządzenia przekazywać zawarte w artykule niniejszym uprawnienia wojewodów starostom w zakresie oznaczonym w tem rozporządzeniu“;

4) w art. 56 dodaje się na końcu nowy ustęp treści następującej:

„Minister Rolnictwa i Reform Rolnych może w drodze rozporządzenia przekazywać zawarte w artykule niniejszym uprawnienia wojewodów starostom w zakresie oznaczonym w tem rozporządzeniu“.

Lasy państwowe.

Art. 70. W § 3 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 30 grudnia 1924 r. o likwidacji państwowych czynszów wieczystych i dzierżaw wieczystych (Dz. U. R. P. Nr. 118, poz. 1071) wyrazy „wojewodowie, w m. Warszawie Komisarz Rządu i w okręgu administracyjnym wileńskim Delegat Rządu na ziemię wileńską“ zastępuje się wyrazami: „dyrektorowie lasów państwowych“.

Art. 71. W art. 4 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o zagospodarowaniu lasów państwowych (Dz. U. R. P. Nr. 36, poz. 336) w ust. 1 dodaje się na końcu zdanie następujące: „Minister Rolnictwa i Reform Rolnych może upoważnić dyrektorów lasów państwowych do zatwierdzania planów urządzenia gospodarstwa leśnego na terenach o mniejszym obszarze, nieposiadających dla państwowego gospodarstwa leśnego większego znaczenia“.

Obrot nieruchomościami ziemskimi.

Art. 72. Artykuł 9 rozporządzenia tymczasowego Rady Ministrów z dnia 1 września 1919 r., normującego przenoszenie własności nieruchomości ziemskich (Dz. U. R. P. Nr. 73, poz. 428), zmieniony art. 15 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 11 lipca 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 622) otrzymuje brzmienie następujące:

„Udzielanie zezwoleń oraz inne czynności władzy państwowej, przewidziane w rozporządzeniu niniejszem, należą do powiatowych władz administracji ogólnej“.

Art. 73. W art. 34 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. o zakresie działania Ministra Reform Rolnych i organizacji urzędów i komisji ziemskich (Dz. U. R. P. Nr. 90, poz. 706) zmienionem art. 31 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 11 lipca 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 622) skreśla się wyrazy: „i czynności tegoż urzędu w zakresie udzielania zezwoleń na przewłaszczenie obszarów powyżej 300 ha“.

Zespolenie urzędów ziemskich z władzami administracyjnymi.

Art. 74. W art. 20 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 października 1933 r. o zespoleniu urzędów ziemskich z władzami administracji ogólnej i organizacji komisji ziemskich (Dz. U. R. P. Nr. 85, poz. 635) ustęp (2) otrzymuje brzmienie następujące:

„Postanowienia art. 1, 2 ust. (4), art. 14 lit. c) i d) i art. 16 wchodzi w życie na obszarze województwa śląskiego z dniem 1 kwietnia 1935 r. Postanowienia art. 2 ust. (1)—(3) nie obowiązują na obszarze województwa śląskiego“.

Weterynarja.

Art. 75. W rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 sierpnia 1927 r. o zwalczaniu zaraźliwych chorób zwierzęcych (Dz. U. R. P. Nr. 77, poz. 673) w brzmieniu zmienionem art. 8 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 11 lipca 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 622) wprowadza się zmiany następujące:

1) w art. 3 wyrazy: „Prezydent Rzeczypospolitej może na wniosek Ministra Rolnictwa uchwalony w Radzie Ministrów“ zastępuje się wyrazami: „Rada Ministrów może“;

2) w art. 19 w ust. 2 wyrazy: „Ministra Rolnictwa“ zastępuje się wyrazem: „wojewodę“;

3) w art. 40 wyrazy: „Minister Rolnictwa“ zastępuje się wyrazem: „wojewoda“;

4) w art. 60 ustęp 2 otrzymuje następujące brzmienie: „Wojewoda może zarządzić zabicie kłaczycy chorych i podej-

rzanych o chorobę, albo też wzamian zabicia może zarządzić wywłaszczenie tych zwierząt za odszkodowaniem, które, co do sposobu ustalenia jego wysokości i wypłaty, podlega przepisom rozporządzenia niniejszego o odszkodowaniu za zwierzęta zabite, natomiast nie podlega tym przepisom, co do warunków przyznania lub odmowy“.

Art. 76. W art. 8 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o badaniu zwierząt rzeźnych i mięsa (Dz. U. R. P. z 1933 r. Nr. 60, poz. 454) w ust. 3 początkowe wyrazy: „Minister Rolnictwa i Reform Rolnych może w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych i Ministrem Opieki Społecznej“ zastępuje się wyrazami: „Wojewoda może“.

Administracja wodna.

Art. 77. W ustawie wodnej z dnia 19 września 1922 r. (Dz. U. R. P. z 1928 r. Nr. 62, poz. 574) wprowadza się zmiany następujące:

1) w art. 45 w ust. (3) po wyrazach: „związki samorządowe“ zamieszcza się przecinek i dodaje się wyrazy: „związki międzykomunalne albo uzdrowiska, uznane za posiadające charakter użyteczności publicznej“;

2) w art. 185 w ust. (1) pkt. 3) po wyrazach: „lub związki samorządowe“ zamieszcza się przecinek i dodaje się wyrazy: „związki międzykomunalne albo uzdrowiska, uznane za posiadające charakter użyteczności publicznej“; punkt 4) w tymże artykule i ustępie skreśla się, a pozostałe punkty 5), 6), 7), 8) i 9) otrzymuje kolejną numerację: 4), 5), 6), 7) i 8);

3) w art. 186 w ust. (1) po pkt. 8) wstawia się punkt 9) treści następującej:

„9) udzielanie pozwoleń na przewozy na rzekach granicznych“, dotychczasowy pkt. 9) otrzymuje numerację: „10“.

Postanowienia końcowe.

Art. 122. (1) Wykonanie rozporządzenia niniejszego porucza się ministrom właściwym ze względu na postanowienia ustaw, rozporządzeń Prezydenta Rzeczypospolitej i dekretów, objętych niniejszem rozporządzeniem.

(2) Upoważnia się właściwych ministrów do ogłoszenia w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej jednolitych tekstów ustaw, rozporządzeń Prezydenta Rzeczypospolitej i dekretów, zmienionych rozporządzeniem niniejszem, z zastosowaniem kolejności numeracji artykułów, paragrafów i ustępów oraz z uwzględnieniem przepisów, wydanych do dnia ogłoszenia jednolitych tekstów w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej.

(3) Upoważnienie, przewidziane w ust. (2), służy w stosunku do ustaw, rozporządzeń i dekretów zmienionych:

- 1) art. 1 do 22 — Ministrowi Spraw Wewnętrznych,
- 2) art. 23 do 30 — Ministrowi Spraw Wojskowych,
- 3) art. 31 do 43 — Ministrowi Skarbu,
- 4) art. 44 do 52 — Ministrowi Sprawiedliwości,
- 5) art. 53 do 65 — Ministrowi Wyznań Religijn. i Oświecenia Publicznego,
- 6) art. 66 do 77 — Ministrowi Rolnictwa i Reform Rolnych,
- 7) art. 78 do 88 — Ministrowi Przemysłu i Handlu,
- 8) art. 89 do 98 — Ministrowi Komunikacji,
- 9) art. 99 do 121 — Ministrowi Opieki Społecznej.

Art. 123. (1) Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.

(2) Przepisy rozporządzenia niniejszego o zmianie właściwości władz nie będą stosowane do spraw, w których do dnia wejścia w życie tego rozporządzenia została wydana w pierwszej instancji decyzja główna.

Prezydent Rzeczypospolitej: *I. Mościcki*

Prezes Rady Ministrów: *L. Kozłowski*

Minister Spraw Wewnętrznych:

Marjan Zyndram-Kościałkowski

Minister Spraw Zagranicznych: *Beck*

Minister Spraw Wojskowych: *J. Piłsudski*

Minister Skarbu: *Wł. Zawadzki*

Minister Sprawiedliwości: *Czesław Michałowski*

Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego:

W. Jędrzejewicz

Minister Rolnictwa i Reform Rolnych: *J. Poniatowski*

Minister Przemysłu i Handlu: *H. Floyar-Rajchman*

Minister Komunikacji: *M. Butkiewicz*

Minister Opieki Społecznej: *Jerzy Paciorkowski*

Minister Poczty i Telegrafów: *E. Kaliński*

(Dz. U. R. P. z 31.XII.34 r. Nr. 110, poz. 976).

2.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SKARBU

z dnia 27 listopada 1934 r

wydane w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych w sprawie oznaczania papierów wartościowych i ich kursów przy spłacie długów rolniczych.

Na podstawie art. 13 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. o konwersji i uporządkowaniu długów rolniczych (Dz. U. R. P. Nr. 94 poz. 841) zarządza się co następuje:

§ 1. Długi rolnicze, z wyjątkiem długów wobec instytucyj, wymienionych w art. 6 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. o konwersji i uporządkowaniu długów rolniczych (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 841), przewyższające 500 zł., mogą być w okresie 3 lat, począwszy od dnia 28 października 1934 r., spłacane następującymi papierami procentowymi:

I. papierami wartościowymi państwowymi i banków państwowych:

1) obligacjami pożyczek państwowych:

a) serji I-ej Premjowej Pożyczki Budowlanej — według ich wartości nominalnej;

b) 6%-owej Pożyczki Wewnętrznej (Narodowej) — według ich wartości nominalnej.

Przy spłacie długów rolniczych obligacjami 6%-owej Pożyczki Narodowej zachowują moc przepisy, dotyczące przelewów obligacyj tej Pożyczki. Wierzycielowi służy prawo zastawiania przyjętych obligacyj 6%-owej Pożyczki Narodowej w jednej z centralnych instytucyj finansowych, wskazanych przez Komisarza Generalnego Pożyczki Narodowej po kursie 60 za 100 nominalnej wartości obligacyj przy oprocentowaniu $6\frac{1}{2}\%$ w stosunku rocznym;

c) serji I-ej 5%-owej Państwowej Renty Ziemskiej, I-ej Serji 3%-owej Państwowej Renty Ziemskiej, 5%-owej Państwowej Pożyczki Konwersyjnej z r. 1924, 5%-owej Konwersyjnej Pożyczki Kolejowej — po 90% ich wartości nominalnej;

2) papierami wartościowymi banków państwowych:

a) Państwowego Banku Rolnego:

7%-owymi listami zastawnymi w złotych w zlocie,

8%-owymi listami zastawnymi w złotych w zlocie,

b) Banku Gospodarstwa Krajowego:

7%-owymi listami zastawnymi w złotych w zlocie,

8%-owymi listami zastawnymi w złotych w zlocie,

— według ich wartości nominalnej.

II. listami zastawnymi:

1) wszystkimi listami zastawnymi Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego w Warszawie, z wyjątkiem 8%-owych listów zastawnych serji z roku 1924 w dolarach Stanów Zjednoczonych Ameryki, poręczonych przez Skarb Państwa, i 6%-wych listów zastawnych serji z roku 1929 we frankach francuskich;

2) wszystkimi listami zastawnymi Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego we Lwowie, Poznańskiego Ziemstwa Kredytowego w Poznaniu, Wileńskiego Banku Ziemskiego Spółki Akcyjnej i Akcyjnego Banku Hipotecznego we Lwowie — po 80% ich wartości nominalnej, jeżeli miejsce płatności długu znajduje się na obszarze działalności tej samej instytucji

kredytu długoterminowego, której listami zastawnymi następuje spłata;

— po 70% ich wartości nominalnej, jeżeli miejsce płatności długu znajduje się poza obszarem działalności instytucji kredytu długoterminowego, której listami zastawnymi następuje spłata.

§ 2. Papiery wartościowe, wymienione w § 1 rozporządzenia niniejszego, powinny być zaopatrzone w należne kupony z bieżącym włącznie.

§ 3. Obszarem działalności Akcyjnego Banku Hipotecznego we Lwowie jest w rozumieniu rozporządzenia niniejszego obszar działalności Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego we Lwowie.

§ 4. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Skarbu: *Wł. Zawadzki*

(Dz. U. R. P. z 11.XII.34 r. Nr. 106, poz. 948).

3.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SKARBU

z dnia 12 grudnia 1934 r.

w sprawie wykonania rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. o ulgach w spłacie długów posiadaczy gospodarstw wiejskich oraz rolniczych przedsiębiorstw i instytucyj w bankach państwowych.

Na podstawie art. 1, 2, 3, 4, 6 i 8 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. o ulgach w spłacie długów posiadaczy gospodarstw wiejskich oraz rolniczych przedsiębiorstw i instytucyj w bankach państwowych (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 839), zarządzam co następuje:

I. Państwowy Bank Rolny.

§ 1. Kapitał zakładowy Państwowego Banku Rolnego, wynoszący w myśl art. 4 ustawy z dnia 10 czerwca 1921 r. w przedmiocie utworzenia Państwowego Banku Rolnego (Dz. U. R. P. z 1932 r. Nr. 117, poz. 966) 130 milionów złotych, zmniejsza się z dniem 31 grudnia 1934 r. o 30 milionów złotych, t. j. do wysokości 100 milionów złotych.

§ 2. Z dniem 31 grudnia 1934 r. uruchamia się w Państwowym Banku Rolnym Fundusz Oddłużenia, przewidziany w art. 1 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 paździer-

nika 1934 r. o ulgach w spłacie długów posiadaczy gospodarstw wiejskich, oraz rolniczych przedsiębiorstw i instytucyj w bankach państwowych (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 839); fundusz ten stanowić będzie własność Banku i będzie uwidoczniiony w jego bilansie.

§ 3. Na Fundusz Oddłużenia w Państwowym Banku Rolnym przekazuje się:

1) sumę 35.599.895,04 zł z lokat Skarbu Państwa w Państwowym Banku Rolnym oraz pochodzące od tej sumy należności w wysokości 1.166.057 zł 05 gr,

2) listy zastawne i obligacje meljoracyjne Państwowego Banku Rolnego, stanowiące własność Skarbu Państwa wartości nominalnej 18.000.000 zł oraz pochodzące od nich należności w wysokości 4.234.047 zł 91 gr,

3) sumę 30.000.000 zł, o którą został zmniejszony kapitał zakładowy Państwowego Banku Rolnego, zgodnie z § 1 rozporządzenia niniejszego,

4) sumę 3.500.000 zł ze specjalnych rezerw Państwowego Banku Rolnego.

§ 4. Upoważnia się Państwowy Bank Rolny do zastosowania wobec dłużników Banku, na rachunek Funduszu Oddłużenia, ulg następujących:

1) w zakresie kredytu długoterminowego w listach zastawnych z tem, że ulgi przewidziane poniżej, z wyjątkiem ulg wymienionych w pkt. d paragrafu niniejszego, odnosić się będą do gospodarstw kategorii A w rozumieniu rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. o konwersji i uporządkowaniu długów rolniczych (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 841), oraz do gospodarstw powstałych z parcelacji bez względu na obszar:

a) umorzenia tej części nieumorzonego kapitału pożyczek według stanu na 1 stycznia 1935 r., która stanowi nadwyżkę ponad 50% przyjętego przy udzielaniu pożyczki szacunku obciążonych nieruchomości, z tem, że w stosunku do dłużników, których nieruchomości znajdują się pod egzekucją lub którzy oprócz gruntów, obciążonych pożyczkami w listach zastawnych, posiadają jeszcze inne grunty, umorzenie w całości lub części wyżej wymienionej nadwyżki nieumorzonego kapitału pozostawia się uznaniu Państwowego Banku Rolnego;

b) umorzenia według uznania Państwowego Banku Rolnego, całości lub części poszczególnych rat wraz z dodatkiem administracyjnym, poczynając od raty płatnej 1 października 1934 r. w stosunku do dłużników, których gospodarstwa zostały dotknięte klęską powodzi w 1934 r.;

c) umorzenia według uznania Państwowego Banku Rolnego w granicach do 20% nieumorzonego kapitału według stanu na dzień 1 stycznia 1935 r. w stosunku do dłużników, którzy przekazali listy zastawne, opiewające na złote w złocie płatne według równowartości 9/31 grama czystego złota za 1 złotego w złocie, na poczet ceny kupna ziemi po kursie nie wyższym niż 100 złotych za 100 złotych w złocie wartości imiennej;

d) obniżenia oprocentowania w czterech kolejnych ratach amortyzacyjnych o $1\frac{1}{2}\%$ rocznie, poczynając od raty płatnej 1 października 1934 r., wypłaconych do dnia wejścia w życie rozporządzenia niniejszego pożyczek, ciężących na nieruchomościach powstałych z parcelacji, oraz na innych, których obszar obciążony pożyczką nie przekracza 100 ha;

2) w zakresie kredytu długoterminowego w obligacjach meljoracyjnych Państwowego Banku Rolnego:

a) umorzenia tych części pożyczek w obligacjach meljoracyjnych, wypłaconych przed dniem 1 lipca 1932 r., co do których Państwowy Bank Rolny stwierdzi, że te części pożyczek zużyte były na:

- 1) budowę odpływów, z wyjątkiem pożyczek udzielonych na przebudowę i budowę gospodarstw rybnych,
- 2) zmeljorowanie gruntów włączonych przymusowo do obszaru spółek wodnych w tych przypadkach, gdy włączenie takie nie podniosło wartości gospodarstwa,
- 3) zmeljorowanie gruntów, na których urządzenia meljoracyjne, w dniu wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, źle działają z przyczyn niezależnych od dłużników;

b) umorzenia części pożyczek w obligacjach meljoracyjnych w wysokości określonej przez Państwowy Bank Rolny, wypłaconych przed dniem 1 lipca 1932 r., które zużyte zostały na zmeljorowanie gruntów, obciążonych oprócz pożyczek meljoracyjnych i innymi pożyczkami Państwowego Banku Rolnego, o ile łączne obciążenie przekracza 100% szacunku, ustalonego przez Bank przy udzielaniu pożyczek, z tem, że w przypadku nieustalenia tego szacunku przy udzielaniu pożyczek, stosowane będą normy szacunkowe obowiązujące Bank w dniu przyznania pożyczki meljoracyjnej;

c) umorzenia w 10%-tach kapitału pożyczek w obligacjach meljoracyjnych, wypłaconych przed dniem 1 lipca 1932 roku z tem, że procent powyższy będzie liczony również i od kapitału, który pozostanie po ewentualnem zastosowaniu ulg, przewidzianych powyżej (lit. a) i b));

- d) obniżenia procentowania w czterech kolejnych ratach amortyzacyjnych o $1\frac{1}{2}\%$ rocznie poczynając od raty październikowej 1934 r. pożyczek w obligacjach meljoracyjnych wypłaconych do dnia wejścia w życie rozporządzenia niniejszego;
- e) umorzenia według uznania Państwowego Banku Rolnego w całości lub części poszczególnych rat wraz z dodatkiem administracyjnym, poczynając od raty płatnej 1-go października 1934 r., w stosunku do dłużników, których gospodarstwa zostały dotknięte klęską powodzi z 1934 r.;

3) w zakresie należności z tytułu reszty ceny kupna gruntów z majątków własnych Państwowego Banku Rolnego — częściowego lub całkowitego umorzenia wszelkich zaległych należności, stosowania obniżenia procentowania oraz, w poszczególnych przypadkach, częściowego umorzenia kapitału według zasad zatwierdzonych na wniosek Prezesa Banku przez Ministra Skarbu;

4) w zakresie kredytu krótkoterminowego — stosowania obniżenia procentowania oraz innych ulg i umorzeń według zasad, zatwierdzonych na wniosek Prezesa Banku przez Ministra Skarbu.

§ 5. Wysokość sum, przeznaczonych na ulgi przewidziane w poszczególnych punktach § 4 oznaczy Minister Skarbu na podstawie przedstawionych przez Prezesa Banku planów oddłużenia, ze wskazaniem sposobu dysponowania sumami przekazanymi na Fundusz Oddłużenia.

Plany te powinny obejmować również sumy przeznaczone na obniżenie cen sprzedawanych przez Bank działek z parcelacji własnych majątków w kwocie nie wyższej jednak, niż 3.000.000 zł.

Na wniosek Prezesa Banku Minister Skarbu może w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych udzielać dalszych ulg, nieprzewidzianych w rozporządzeniu niniejszem.

Minister Skarbu oznaczy, na wniosek Prezesa Banku, sposób zużycia sum, pozostałych po wykonaniu planów oddłużenia.

§ 6. Upoważnia się Państwowy Bank Rolny:

1) do odraczania terminów płatności i rozkładania na raty zaległości powstałych przed dniem 1 lipca 1934 r. z tytułu pożyczek w listach zastawnych, jak również do konwertowania tych zaległości na dodatkowe długoterminowe amortyzacyjne pożyczki gotówkowe z okresem umorzenia nieprzekraczającym 40 lat, licząc od dnia 1 stycznia 1938 r. przy procentowaniu $4\frac{1}{2}\%$ w stosunku rocznym;

2) do odraczania terminów płatności i rozkładania na raty zaległości powstałych przed dniem 1 lipca 1934 roku z tytułu reszty ceny sprzedaży gruntów z majątków własnych Banku,

jak również do konwertowania tych zaległości na dodatkowe długoterminowe amortyzacyjne pożyczki gotówkowe z okresem umorzenia nie przekraczającym 40 lat, licząc od dnia 1 stycznia 1938 r. przy oprocentowaniu $4\frac{1}{2}\%$ rocznie;

3) do odraczania terminów płatności i rozkładania na raty zaległości powstałych przed dniem 1 lipca 1934 roku z tytułu kredytów, udzielonych w obligacjach meljoracyjnych, jak również do konwertowania tych zaległości na dodatkowe długoterminowe pożyczki amortyzacyjne gotówkowe z okresem umorzenia nieprzekraczającym 30 lat, licząc od dnia 1 stycznia 1938 r. przy oprocentowaniu $4\frac{1}{2}\%$ w stosunku rocznym.

Zasady ulg przewidzianych w paragrafie niniejszym ustali na wniosek Prezesa Państwowego Banku Rolnego Minister Skarbu.

§ 7. Od zaległości, wymienionych w § 6 odraczanych lub rozkładanych systemem nieamortyzacyjnym nie będą pobierane odsetki za okres czasu od dnia 1 lipca 1934 r. aż do wyznaczonych przez Bank terminów płatności tych zaległości.

Od zaległości wymienionych w § 6 skonwertowanych na pożyczki amortyzacyjne gotówkowe, nie będą pobierane odsetki za czas od 1 lipca 1934 r. do dnia 1 stycznia 1938 r.

§ 8. Od pożyczek konwersyjnych wymienionych w § 6 Państwowy Bank Rolny ma prawo pobierać odsetki zwłoki w wysokości i na warunkach, jak przy pożyczkach udzielanych przez Bank w listach zastawnych lub w obligacjach.

§ 9. Za czynności, związane z udzieleniem ulg przewidzianych w rozporządzeniu niniejszem, Państwowy Bank Rolny ma prawo pobierać opłaty, których wysokość ustali Minister Skarbu.

Ponadto dłużnicy obowiązani są zwrócić Bankowi zapłacone za nich przez Bank opłaty pisarzy hipotecznych.

II. Bank Gospodarstwa Krajowego.

§ 10. Z dniem 31 grudnia 1934 r. uruchamia się w Banku Gospodarstwa Krajowego Fundusz Oddłużenia, przewidziany art. 1 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. o ulgach w spłacie długów posiadaczy gospodarstw wiejskich oraz rolniczych przedsiębiorstw i instytucyj w bankach państwowych (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 839); fundusz ten stanowić będzie własność Banku i będzie uwidoczniiony w jego bilansie.

§ 11. Na Fundusz Oddłużenia w Banku Gospodarstwa Krajowego przekazuje się:

1) ze specjalnej waloryzacyjnej rezerwy Banku Gospodarstwa Krajowego	zł 1.733.000,—
2) z innych rezerw Banku Gospodarstwa Krajowego sumę	„ 5.500.000,—

- 3) z lokaty Skarbu Państwa w Banku Gospodarstwa Krajowego z Państwowego Funduszu Kredytowego „F” . . . . . „ 4.000.000,—
- 4) lokaty Skarbu Państwa z funduszy obrotowych na sumę . . . . . „ 28.613.231,65
- 5) oraz inne sumy, które na wniosek Prezesa Banku Gospodarstwa Krajowego Minister Skarbu przeznaczy na Fundusz Oddłużenia.

§ 12. Upoważnia się Bank Gospodarstwa Krajowego do zastosowania wobec dłużników Banku na rachunek Funduszu Oddłużenia ulg następujących:

1) w zakresie kredytu długoterminowego:

- a) umorzenia przedwojennych pożyczek włościańskich b. Polskiego Banku Krajowego we Lwowie,
 b) umorzenia pożyczek udzielonych rolnikom przez b. Galicyjski Wojenny Zakład Kredytowy i b. Państwowy Bank Odbudowy:

całkowitego — w stosunku do gospodarstw o obszarze nieprzekraczającym 50 ha, oraz

częściowego lub całkowitego, przyznawanego indywidualnie — w stosunku do gospodarstw o obszarze ponad 50 ha,

- c) umorzenia w poszczególnych przypadkach części lub całości odsetek zwłoki z dodatkiem administracyjnym od zaległych rat kredytu długoterminowego,
 d) umorzenia części lub całości poszczególnych rat wraz z dodatkiem administracyjnym, poczynając od raty płatnej 1 lipca 1934 r., w stosunku do dłużników, których gospodarstwa zostały dotknięte klęską powodzi w 1934 roku;

2) w zakresie kredytu krótkoterminowego — przez stosowanie obniżenia oprocentowania oraz innych ulg i umorzeń.

Zasady udzielania ulg i umorzeń przewidzianych w paragrafie niniejszym ustali na wniosek Prezesa Banku Minister Skarbu.

§ 13. Wysokość sum przeznaczonych na ulgi przewidziane w poszczególnych punktach § 12 oznaczy Minister Skarbu na podstawie przedstawionych przez Prezesa Banku planów oddłużenia, ze wskazaniem sposobu dysponowania sumami przekazanymi na Fundusz Oddłużenia.

Na wniosek Prezesa Banku Minister Skarbu może udzielić dalszych ulg nieprzewidzianych rozporządzeniem niniejszem.

Minister Skarbu oznaczy na wniosek Prezesa Banku sposób zużycia sum pozostałych po wykonaniu planów oddłużenia.

§ 14. Upoważnia się Bank Gospodarstwa Krajowego do odraczania i rozkładania na raty na zasadach określonych na

wniosek Prezes Banku przez Ministra Skarbu zaległości powstałych przed dniem 1 lipca 1934 roku z tytułu pożyczek w listach zastawnych, jak również do konwertowania tych zaległości na dodatkowe długoterminowe amortyzacyjne pożyczki gotówkowe z okresem umcrzenia nieprzekraczającym 40 lat, licząc od dnia 1 stycznia 1938 roku przy oprocentowaniu $4\frac{1}{2}\%$ w stosunku rocznym.

§ 15. Od pożyczek konwersyjnych, wymienionych w § 14 Bank Gospodarstwa Krajowego ma prawo pobierać odsetki zwłoki w wysokości i na warunkach, jak przy pożyczkach udzielanych przez Bank w listach zastawnych.

§ 16. Za czynności związane z udzieleniem ulg przewidzianych w rozporządzeniu niniejszem Bank Gospodarstwa Krajowego ma prawo pobierać opłaty, których wysokość ustali Minister Skarbu.

Ponadto dłużnicy obowiązani są zwrócić Bankowi wypłacone za nich przez Bank opłaty pisarzy hipotecznych.

§ 17. Rczporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Skarbu: *Wi. Zawadzki.*

(Dz. U. R. P. z 22.XII.34 r. Nr. 109, poz. 968).

4.

OBWIESZCZENIE MINISTRA ROLNICTWA I REFORM ROLNYCH

z dnia 6 grudnia 1934 r.

w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy z dnia 28 marca 1933 r. o urzędach rczjemczych do spraw majątkowych posiadaczy gospodarstw wiejskich.

Na podstawie art. 106 rczporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. o konwersji i uporządkowaniu długów rolniczych (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 841) ogłaszam jednolity tekst ustawy z dnia 28 marca 1933 r. o urzędach rczjemczych do spraw majątkowych posiadaczy gospodarstw wiejskich (Dz. U. R. P. Nr. 29, poz. 253) z uwzględnieniem zmian, wprowadzonych powyższem rozporządzeniem, z odpowiednią zmianą numeracji rczdziałów, artykułów i ustępów w tytułach jak i w treści.

Minister Rolnictwa i Reform Rolnych: *J. Poniatowski.*

Załącznik do obw. Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych
z dn. 6 grudnia 1934 r. (poz. 974).

U S T A W A

z dnia 28 marca 1933 r.

o urzędach rozjemczych do spraw majątkowych posiadaczy gospodarstw wiejskich.

Art. 1.

(1) Tworzy się urzędy rozjemcze do spraw majątkowych posiadaczy gospodarstw wiejskich.

(2) Do zakresu działania tych urzędów należą sprawy, przekazane im w rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. o konwersji i uporządkowaniu długów rolniczych (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 841) oraz w innych przepisach prawnych.

R o z d z i a ł I.

Organizacja urzędów rozjemczych.

Art. 2.

(1) Urzędy rozjemcze działają:

- a) przy urzędach wojewódzkich — wojewódzkie urzędy rozjemcze do spraw majątkowych posiadaczy gospodarstw wiejskich (wojewódzkie urzędy rozjemcze),
- b) przy powiatowych związkach komunalnych — powiatowe urzędy rozjemcze do spraw majątkowych posiadaczy gospodarstw wiejskich (powiatowe urzędy rozjemcze).

(2) Przepisy, które mówią o urzędach rozjemczych, dotyczą obu wymienionych rodzajów tych urzędów.

Art. 3.

Działalność wojewódzkiego urzędu rozjemczego rozciąga się na obszar województwa. Działalność Wojewódzkiego Urzędu Rozjemczego w Warszawie rozciąga się również na obszar m. st. Warszawy.

Art. 4.

(1) Przewodniczącemu wojewódzkiego urzędu rozjemczego oraz jego zastępców mianuje i odwołuje Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z Ministrem Skarbu oraz Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych.

(2) Pozostałych członków tego urzędu (ławników) mianuje i odwołuje prezes sądu apelacyjnego w porozumieniu z wojewodą, na wniosek Centralnego Biura do Spraw Finansowo-Rolnych.

(3) W miarę możliwości przewodniczący i jego zastępca powinni posiadać kwalifikacje sędziowskie, członkowie zaś wojewódzkiego urzędu rozjemczego powinni w miarę możliwości posiadać wykształcenie prawnicze.

(4) Członkowie urzędu rozjemczego, z wyjątkiem przewodniczącego i jego zastępców, muszą być powołani z pośród osób, zamieszkałych na obszarze działania danego urzędu, przytem połowa z nich z pośród osób, których głównym zawodem jest gospodarka wiejska, a połowa z pośród innych osób, zwłaszcza reprezentujących kredyt zorganizowany, zawody przemysłowe i handlowe.

Art. 5.

Działalność powiatowego urzędu rozjemczego rozciąga się na okrąg powiatowego związku komunalnego oraz na miasta, wydzielone z tego związku.

Art. 6.

(1) Przewodniczącego, jego zastępców oraz pozostałych członków (ławników) powiatowego urzędu rozjemczego mianuje prezes sądu okręgowego na wniosek Centralnego Biura do Spraw Finansowo-Rolnych, z pośród kandydatów, mających, o ile możliwości, wykształcenie prawnicze, przedstawionych Centralnemu Biuru przez przewodniczącego wydziału powiatowego. Członkowie powiatowego urzędu rozjemczego powinni być powołani, w miarę możliwości, z pośród osób, zamieszkałych na obszarze działalności tego urzędu, przyczem połowa z nich z pośród osób, których głównym zawodem jest gospodarka wiejska, a połowa z pośród innych osób, zwłaszcza reprezentujących zawody przemysłowe i handlowe.

(2) Przewodniczącego, jego zastępców oraz pozostałych członków (ławników) powiatowego urzędu rozjemczego odwołuje prezes sądu okręgowego na wniosek Centralnego Biura do Spraw Finansowo-Rolnych.

Art. 7.

(1) Od powołania na członka urzędu rozjemczego uchylać się mogą jedynie kobiety, duchowni i zakonnicy, wojskowi i funkcjonariusze policji państwowej w służbie czynnej, urzędnicy publiczni, adwokaci, obrońcy sądowi, drobni przemysłowcy i kupcy, osoby, żyjące z płacy dziennej lub tygodniowej, oso-

by, mające ponad 65 lat ukończonych, oraz osoby, którym stan zdrowia nie pozwala na pełnienie tych obowiązków.

(2) O zasadności uchylenia się od powołania na członka wojewódzkiego urzędu rozjemczego rozstrzyga ostatecznie prezes sądu apelacyjnego.

(3) Osoba, uchylająca się bez uzasadnionej przyczyny od przyjęcia godności członka wojewódzkiego urzędu rozjemczego, podlega karze grzywny do 200 złotych.

(4) O zasadności uchylenia się od powołania na członka powiatowego urzędu rozjemczego rozstrzyga ostatecznie prezes sądu okręgowego.

(5) Osoba, uchylająca się bez uzasadnionej przyczyny od przyjęcia godności członka powiatowego urzędu rozjemczego, podlega karze grzywny do 100 złotych.

Art. 8.

(1) Członkowie wojewódzkiego urzędu rozjemczego składają na ręce prezesa sądu apelacyjnego lub sędziego, przez niego wyznaczonego, przysięgę, że będą gorliwie i bezstronnie pełnili swój urząd i dochowają tajemnicy urzędowej.

(2) Członkowie powiatowego urzędu rozjemczego składają przysięgę tej samej treści na ręce prezesa sądu okręgowego lub sędziego, przez niego wyznaczonego.

Art. 9.

(1) Członkowie urzędu rozjemczego, którzy bez należytego usprawiedliwienia nie przybywają na posiedzenie urzędu, opóźniają się lub uchylają się od pełnienia swoich urzędowych obowiązków, podlegają za każdym razem karze grzywny, a mianowicie: członkowie wojewódzkiego urzędu rozjemczego — do 100 złotych, członkowie zaś powiatowego urzędu rozjemczego — do 30 złotych.

(2) O karze grzywny, oznaczonej w art. 7 i w artykule niniejszym, orzeka na wniosek przewodniczącego urzędu sąd grodzki, w którego okręgu mieści się siedziba urzędu. Orzeczenie będzie wydane po wysłuchaniu zainteresowanego członka urzędu rozjemczego i jest ostateczne.

(3) Członkowie urzędu rozjemczego, którzy dopuścili się rażącego naruszenia obowiązków urzędowych, mogą być usunięci z urzędu przez władzę, która ich mianowała.

Art. 10.

Wysokość wynagrodzenia przewodniczącego i jego zastępców oraz członków urzędu rozjemczego ustala Minister Rolnictwa i Reform Rolnych w porozumieniu z Ministrami Skarbu, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych.

Art. 11.

Właściwy miejscowo jest ten urząd rozjemczy, na którego obszarze działania znajduje się gospodarstwo wiejskie; jeżeli gospodarstwo jest położone na obszarach działalności więcej, niż jednego urzędu rozjemczego, właściwość miejscową ustala się według położenia miejscowości, w której znajduje się zarząd gospodarstwa.

R o z d z i a ł II.

Zespół orzekający.

Art. 12.

(1) W skład zespołu orzekającego wojewódzkiego urzędu rozjemczego, o ile szczególne przepisy nie stanowią inaczej, wchodzi pięciu członków, a mianowicie: przewodniczący lub jego zastępca, dwóch ławników, których głównym zawodem jest gospodarka wiejska, i dwóch ławników z pośród innych członków urzędu. W zespole orzekającym musi znajdować się przynajmniej jeden przedstawiciel kredytu zorganizowanego. Przynajmniej jeden z członków zespołu powinien mieć wykształcenie prawnicze.

(2) W skład zespołu orzekającego powiatowego urzędu rozjemczego, o ile szczególne przepisy nie stanowią inaczej, wchodzi trzech członków, a mianowicie: przewodniczący lub jego zastępca, jeden ławnik, którego głównym zawodem jest gospodarka wiejska, i jeden ławnik z pośród innych członków urzędu.

Art. 13.

(1) Do członków zespołu orzekającego mają odpowiednie zastosowanie przepisy o wyłączeniu sędziów w sprawach cywilnych. Przewodniczący zespołu ma prawa przewodniczącego na posiedzeniach sądowych w sprawach cywilnych.

(2) Narady członków zespołu są tajne. Orzeczenia i postanowienia zespołu zapadają większością głosów i powinny być wyłuszczone na piśmie i opatrzone podpisami wszystkich członków zespołu.

(3) Jeżeli któryś z członków odmówi podpisu lub nie może podpisać orzeczenia, postanowienia lub ugody, pozostali zaznaczają to na samem orzeczeniu, postanowieniu lub ugodzie. Orzeczenie, postanowienie lub ugoda, podpisane przez większość członków zespołu, ma taką samą moc, jak podpisane przez wszystkich.

R o z d z i a ł III.

Postępowanie.

Art. 14.

(1) Urząd rozjemczy działa na wniosek posiadacza gospodarstwa wiejskiego, wierzyciela lub obu tych stron, a w przypadkach, określonych w szczególnych przepisach, również na wniosek komitetu konwersyjnego, działającego przy Banku Akceptacyjnym, Sp. Akc., władz administracyjnych i z urzędu.

(2) We wniosku należy szczegółowo przedstawić stosunki majątkowe dłużnika i powołać się na odpowiednie dowody.

(3) Jeden wniosek może obejmować spór z jednym lub większą liczbą wierzycieli.

Art. 15.

(1) Urząd rozjemczy może zasięgnąć opinii o stanie gospodarczym dłużnika, oraz o wierzycielu od wojewódzkich biur do spraw finansowo-rolnych.

(2) Zarówno dłużnik, jak i wierzyciel obowiązani są okazać przedstawicielowi lub przedstawicielom instytucji, wskazanej przez urząd rozjemczy, księgi, rachunki, korespondencję i wszystko, co stwierdza ich stan gospodarczy lub ma związek z daną sprawą.

(3) Urząd rozjemczy ma również prawo żądać bezpośredniego przedstawienia mu dowodów, wskazanych w ustępie poprzedzającym.

(4) Jeżeli od wypełnienia powyższych obowiązków uchyla się strona, która wniosła sprawę, urząd rozjemczy odrzuci wniosek.

Art. 16.

(1) Przewodniczący urzędu rozjemczego lub jego zastępca ma prawo zabezpieczyć wniosek:

- a) postanowieniem, uprawniającem do wniesienia ostrzeżenia (adnotacji) do wykazu hipotecznego w przypadku, gdy wierzytelność jest wpisana do hipoteki;
- b) postanowieniem, zawieszającym postępowanie egzekucyjne przeciwko dłużnikowi.

(2) Postanowienia te są ostateczne i natychmiast wykonalne.

(3) Postępowanie, wszczęte przed urzędem rozjemczym, powoduje zawieszenie postępowania sądowego w tejże sprawie. Postępowanie sądowe będzie następnie umorzone, bądź podjęte na nowo, zależnie od wyniku sprawy w urzędzie rozjemczym.

Art. 17.

(1) Urząd rozjemczy wzywa strony na rozprawę z zagrożeniem, że niestawienie się nie wstrzyma rozprawy oraz wydania orzeczenia. Rozprawę należy przeprowadzić, o ile możliwości, w ciągu 21 dni od złożenia wniosku. Sprawy, w których zastosowano art. 16, winny być rozpatrywane w pierwszej kolejności.

(2) Wezwane strony powinny stawić się osobiście, albo przez pełnomocnika. Urząd rozjemczy ma jednak prawo żądać osobistego stawiennictwa stron. Strony i ich pełnomocnicy powinni zgodnie z prawdą udzielić wyjaśnień, żądanych przez urząd.

(3) Urząd rozjemczy może przedsięwziąć wszelkie dochodzenia, potrzebne do wydania orzeczenia, a w szczególności wzywać i przesłuchiwać bez przysięgi lub pod przysięgą osoby (świadków i biegłych), które mogą udzielić wyjaśnień, jak również może przesłuchiwać strony pod przysięgą.

Art. 18.

(1) Wojewódzki urząd rozjemczy nakłada kary grzywny do 100 zł., zaś powiatowy urząd rozjemczy — do 30 złotych — na osoby wezwane do przedstawienia dowodów lub udzielenia wyjaśnień za odmówienie złożenia tych wyjaśnień i dowodów, albo za nieusprawiedliwione niestawiennictwo, a także na świadków i biegłych za odmówienie złożenia przysięgi, oraz na osoby zachowujące się niewłaściwie podczas rozprawy.

(2) Postanowienie wojewódzkiego urzędu rozjemczego, nakładające grzywnę do 30 złotych, a powiatowego urzędu rozjemczego do 10 złotych — jest ostateczne.

(3) Od postanowienia wojewódzkiego urzędu rozjemczego, nakładającego grzywnę ponad 30 złotych, i od postanowienia powiatowego urzędu rozjemczego, nakładającego grzywnę ponad 10 złotych, służy w ciągu 14 dni od dnia doręczenia postanowienia prawo odwołania się do sądu grodzkiego, w którego okręgu znajduje się siedziba urzędu rozjemczego. Orzeczenie sądu grodzkiego jest ostateczne.

(4) Urzędnik publiczny, wezwany do złożenia wyjaśnień z tytułu piastowanego urzędu, odpowiada za czyny lub zaniechania, wymienione w ust. 1, w drodze służbowej.

Art. 19.

Wszystkie władze i urzędy powinny udzielać urzędowi rozjemczemu pomocy prawnej. W szczególności sądy oraz organa egzekucyjne winny dostarczać na żądanie urzędu rozjemczego potrzebnych akt.

Art. 20.

Rozprawy są ustne i jawne. Jawność należy wyłączyć na zgodny wniosek obu stron, a na wniosek choćby jednej strony wówczas, gdy mają być rozpatrywane wydarzenia z życia prywatnego lub tajemnice zawodowe. Publiczne ogłoszenie treści rozprawy tajnej jest wzbronione. Zakaz ten nie dotyczy orzeczenia.

Art. 21.

(1) Urząd rozjemczy może dopuszczać i przeprowadzać dowody nawet nie powołane przez strony i nie jest związany żadnymi ustawowymi zasadami dowodowymi, lecz ma orzekać według swego przekonania, opartego na swobodnej ocenie wszelkich okoliczności.

(2) W szczególności może:

1) przyjąć i uwzględnić dowód ze świadków i przesłuchania stron przeciwko dowodom z dokumentów;

2) wziąć pod uwagę ustne przyrzeczenia dane przed, przy lub po sporządzeniu dokumentu, chociażby nie były zgodne z dokumentem.

Art. 22.

(1) Protokoły posiedzeń urzędu rozjemczego powinny być podpisane przez przewodniczącego i osobę, prowadzącą protokół. Protokoły zeznań świadków oraz przesłuchania biegłych powinny być podpisane również przez te osoby.

(2) Wypisy postanowień, orzeczeń i ugód powinny być zaopatrzone podpisem przewodniczącego oraz pieczęcią urzędu. Pisma, wezwania, zaświadczenia i t. p., pochodzące z urzędu rozjemczego, podpisuje z upoważnienia przewodniczącego sekretarz tego urzędu.

(3) Urzędy rozjemcze używają okrągłych pieczęci z godłem państwowym, naokoło którego znajduje się nazwa urzędu i oznaczenie jego siedziby.

R o z d z i a ł IV.

Ugody i orzeczenia.

Art. 23.

(1) Ugoda, zawarta przed urzędem rozjemczym, jeżeli ją podpisały strony i zespół orzekający, ma moc prawną narówni z wyrokiem sądowym i stanowi tytuł egzekucyjny.

(2) Ugody, zawarte przed urzędem rozjemczym, są wolne od opłat stemplowych.

Art. 24.

(1) Orzeczenie może być wydane dopiero wówczas, gdy strony miały możliwość wypowiedzenia się tak co do okoliczności sprawy, jak i co do wyniku przeprowadzonych w danej sprawie dochodzeń.

(2) Orzeczenie należy sporządzić na piśmie najdalej w ciągu trzech dni po ukończeniu rozprawy.

Art. 25.

(1) Orzeczenie urzędu rozjemczego winno zawierać:
a) miejsce i datę wydania orzeczenia, b) oznaczenie urzędu, c) imiona i nazwiska członków zespołu orzekającego, d) dokładne oznaczenie stron, ich ustawowych zastępców i pełnomocników w sprawie (imiona i nazwiska, zawód, miejsce zamieszkania i stanowisko w sporze), e) wskazanie, na czyj wniosek wydano orzeczenie, f) orzeczenie co do przedmiotu sporu i w sprawie kosztów, g) krótkie przedstawienie stanu rzeczy i uzasadnienie.

(2) Orzeczenie może nałożyć obowiązek zabezpieczenia wykonania jego poszczególnych postanowień.

(3) Orzeczenie winno być doręczone stronom na piśmie.

(4) Orzeczenia urzędów rozjemczych są wolne od opłat stemplowych.

Art. 26.

(1) Orzeczenie urzędu rozjemczego jest ostateczne i ulega zaskarżeniu tylko w przypadkach następujących:

1) jeżeli urząd rozjemczy przekroczył zakres swej właściwości,

2) jeżeli pogwałcono istotne przepisy postępowania,

3) jeżeli orzeczenie jest niezrozumiałe lub sprzeczne z prawem,

4) jeżeli nie zostały należycie wyświetlone okoliczności sprawy, mające wpływ stanowczy na rozstrzygnięcie,

5) jeżeli zachodzą przyczyny, które stanowią podstawę do skargi o wznowienie postępowania.

(2) Skargę o uchylenie orzeczenia należy wnieść za pośrednictwem urzędu rozjemczego do sądu okręgowego w ciągu dwóch tygodni od doręczenia orzeczenia. Właściwy jest sąd okręgowy, znajdujący się w siedzibie wojewódzkiego urzędu rozjemczego.

(3) Z orzeczeniami zrównane są postanowienia, kończące postępowanie.

Art. 27.

(1) Sąd okręgowy w razie uwzględnienia skargi uchyla orzeczenie urzędu rozjemczego i przekazuje sprawę temu samemu urzędowi do ponownego rozpatrzenia w innym zespole orzekającym.

(2) Jeżeli sąd okręgowy uzna, że niema pogwałcenia istotnych przepisów postępowania, a zachodzi naruszenie prawa materialnego, może orzec co do przedmiotu sprawy zamiast odesłania sprawy do ponownego rozpatrzenia. Przy wydaniu wyroku sąd okręgowy jest związany stanem faktycznym, ustalonym w zaskarżonym orzeczeniu.

(3) Na orzeczenie sądu okręgowego niema zażalenia ani odwołania.

(4) Urząd rozjemczy, któremu sprawa została odesłana, związany jest wykładnią prawa, zawartą w orzeczeniu sądu okręgowego. Nie można opierać skargi na orzeczenie urzędu rozjemczego, wydane po ponownem rozpoznaniu sprawy, na podstawach, sprzecznych z wykładnią prawną, ustaloną przez sąd okręgowy.

Art. 28.

Prawomocne orzeczenie urzędu rozjemczego ma moc prawną narówni z wyrokiem sądowym i stanowi tytuł egzekucyjny.

R o z d z i a ł V.

Koszty.

Art. 29.

Koszty, związane z utworzeniem i utrzymaniem wojewódzkich urzędów rozjemczych, pokrywane są z budżetu Ministerstwa Rolnictwa i Reform Rolnych, koszty zaś, związane z utrzymaniem powiatowych urzędów rozjemczych, z budżetu powiatowych związków komunalnych.

Art. 30.

(1) Wnioskodawca wnosi koszty postępowania oraz specjalne opłaty od wniosku o rozpoznanie sprawy i od wydanych przez urząd rozjemczy dokumentów.

(2) Łączna wysokość opłat, wymienionych w poprzednim ustępie, nie może przenosić odpowiednich opłat sądowych. Wysokość i sposób poboru opłat ustala Minister Rolnictwa i Reform Rolnych w porozumieniu z Ministrami Skarbu, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych.

(3) Powyższe koszty i opłaty w sprawie przed wojewódzkim urzędem rozjemczym wpływają na dochód budżetu Ministerstwa Rolnictwa i Reform Rolnych, w sprawie zaś przed powiatowym urzędem rozjemczym — na rzecz powiatowego związku komunalnego na odrębny rachunek urzędu rozjemczego, oraz w obu przypadkach także na rzecz Centralnego Biura do Spraw Finansowo-Rolnych według stosunku, który określi Minister Rolnictwa i Reform Rolnych w porozumieniu z Ministrami Skarbu i Spraw Wewnętrznych.

(4) Grzywny, wymierzane na podstawie ustawy niniejszej oraz zaległe opłaty i koszty postępowania przed urzędem rozjemczym będą ściągane w trybie administracyjnym. Jeżeli grzywny te zostały nałożone na członków wojewódzkiego urzędu rozjemczego, bądź w sprawach, toczących się przed tym urzędem, wpływają na dochód budżetu Ministerstwa Rolnictwa i Reform Rolnych, grzywny natomiast, nałożone na członków powiatowego urzędu rozjemczego, bądź w sprawach, toczących się przed tym urzędem, wpływają na dochód budżetu powiatowego związku komunalnego na odrębny rachunek urzędu rozjemczego.

Art. 31.

(1) Jeżeli postępowanie przed urzędem rozjemczym zostanie zakończone ugodą, rozdział kosztów postępowania powinien być przewidziany w tejże ugodzie.

(2) W innych wypadkach urząd określi, kto i w jakich częściach ponosi koszty.

Art. 32.

W postępowaniu ze skargi o uchylenie orzeczenia urzędu rozjemczego pobiera się opłaty według przepisów o kosztach sądowych. Opłata sądowa od skargi o uchylenie wynosi połowę wpisu stosunkowego.

Rozdział VI.

Postanowienia końcowe.

Art. 33.

Nadzór nad działalnością urzędów rozjemczych sprawuje Minister Rolnictwa i Reform Rolnych oraz Minister Sprawiedliwości. Ministrowie ci określają w drodze rozporządzenia sposób wykonywania nadzoru.

Art. 34.

(1) Urzędy rozjemcze, powstałe na podstawie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 23 sierpnia 1932 r. o utworzeniu urzędów rozjemczych do spraw kredytowych małej własności rolnej (Dz. U. R. P. Nr. 72, poz. 653), stają się z mocy prawa powiatowymi urzędami rozjemczymi w rozumieniu ustawy niniejszej.

(2) Sprawy, które w chwili wejścia w życie ustawy niniejszej toczą się przed urzędami rozjemczymi do spraw kredytowych małej własności rolnej, będą zakończone w trybie przepisów ustawy niniejszej.

Art. 35.

Wykonanie ustawy niniejszej porucza się Ministrom Rolnictwa i Reform Rolnych, Skarbu, Sprawiedliwości oraz Spraw Wewnętrznych, każdemu we właściwym zakresie działania.

Art. 36.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia i traci moc obowiązującą w terminie i na obszarach, które określi Rada Ministrów w drodze rozporządzeń, ustalając jednocześnie przepisy przejściowe. Z dniem wejścia w życie ustawy niniejszej traci moc obowiązującą rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 23 sierpnia 1932 r. o utworzeniu urzędów rozjemczych do spraw kredytowych małej własności rolnej (Dz. U. R. P. Nr. 72, poz. 653).

(Dz. U. R. P. z 22.XII.34 r. Nr. 109, poz. 974).

5.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRÓW:
SKARBU ORAZ ROLNICTWA I REFORM ROLNYCH

z dnia 14 grudnia 1934 r.

o zaliczeniu gospodarstw wiejskich do grupy A i B w związku z konwersją i uporządkowaniem długów rolniczych.

Na podstawie art. 3, ust. (1) pkt. 1 i 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. o kon-

wersji i uporządkowaniu długów rolniczych (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 841) zarządza się co następuje:

§ 1. W województwach: wileńskim, nowogródzkim, poleskim; w powiatach: lubomelskim, kowelskim, sarnieńskim, kostopolskim i w części powiatu łuckiego, położonej na północ od linii kolejowej Kowel — Równe województwa wołyńskiego —

do grupy A zalicza się gospodarstwa wiejskie o obszarze do 100 ha,

do grupy B zalicza się gospodarstwa wiejskie o obszarze do 1.000 ha.

§ 2. W województwach: pomorskim, tarnopolskim, stanisławowskim; w powiatach: włodzimierskim, horochowskim, dubieńskim, rówieńskim, zdołbunowskim i krzemienieckim oraz w części powiatu łuckiego, położonej na południe od linii kolejowej Kowel — Równe województwa wołyńskiego; w powiatach: lubaczewskim, rawskim, sokalskim, jaworowskim, żółkiewskim, przemyskim, mościskim, gródeckim, lwowskim, dobromilskim, samborskim, rudeckim, bóbreckim, sanockim, leskim, turezańskim i drohobyckim województwa lwowskiego; w powiatach: włoszczowskim, koneckim i opoczyńskim województwa kieleckiego; w powiecie przasnyskim województwa warszawskiego; w powiatach: ostrołęckim, szczuczyńskim, augustowskim, suwałskim, białostockim, sokólskim, grodzieńskim, bielskim i wołkowyskim województwa białostockiego; w powiatach: biłgorajskim, bialskim i włodawskim województwa lubelskiego —

do grupy A zalicza się gospodarstwa wiejskie o obszarze do 75 ha,

do grupy B zalicza się gospodarstwa wiejskie o obszarze do 750 ha.

§ 3. Rozporządzenia, wydawane na podstawie art. 3 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. o konwersji i uporządkowaniu długów rolniczych (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 841), mogą przewidywać podwyższenie granic obszaru gospodarstw wiejskich, zaliczanych do grupy A i B w okręgach, nieobjętych rozporządzeniem niniejszem.

§ 4. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Skarbu: *Wł. Zawadzki.*

Minister Rolnictwa i Reform Rolnych: *J. Poniatowski.*

(Dz. U. R. P. z dn. 31.XII.34 r. Nr. 110, poz. 983).

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ROLNICTWA I REFORM ROLNYCH

z dnia 17 grudnia 1934 r.

wydane w porozumieniu z Ministrami: Spraw Wewnętrznych, Skarbu, Komunikacji, Opieki Społecznej oraz Poczty i Telegrafów w sprawie zmiany rozporządzenia z dnia 5 lutego 1931 r. o badaniu mięsa wprowadzanego (przywożonego) z zagranicy.

Na podstawie art. 22, 27—29 i 41 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o badaniu zwierząt rzeźnych i mięsa (Dz. U. R. P. z 1933 r., Nr. 60, poz. 454) zarządza się co następuje:

§ 1. W rozporządzeniu Ministra Rolnictwa z dnia 5 lutego 1931 r. w sprawie badania mięsa wprowadzanego (przywożonego) z zagranicy (Dz. U. R. P. Nr. 54, poz. 443) wprowadza się zmiany następujące:

1) w § 16 ust. 1 po wyrazach: „uznane na podstawie chemicznego badania za zawierające barwniki lub“ dodaje się wyrazy: „niedozwolone w obrocie wewnętrznym“,

2) w załączniku Nr. 2 w § 1 w pkt. 2 lit. c otrzymuje brzmienie: „c) jelit — 5 gr.“,

3) w załączniku Nr. 2 w § 2 pkt. 2 otrzymuje brzmienie: „za badanie każdego kawałka mięsa pod względem dostatecznego solenia, peklowania i t. p. oraz co do rozkładu gnilnego — 1 zł.“.

§ 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie w 7 dni po ogłoszeniu.

Minister Rolnictwa i Reform Rolnych: *J. Poniatowski.*

(Dz. U. R. P. z 31.XII.34 r. Nr. 110, poz. 988).

ZARZĄDZENIE MINISTRA ROLNICTWA I REFORM ROLNYCH

z dnia 20 grudnia 1934 r.

Na podstawie art. 2 i 3 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. o obniżeniu zadłużenia gospodarstw rolnych z tytułu należności Funduszu Obrotowego Reformy Rolnej (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 842) — zarządzam, co następuje:

§ 1.

1. We wszystkich przypadkach, w których przed dniem 28 października 1934 r. wydane zostały orzeczenia o przeniesieniu prawa własności lub zawarte umowy sprzedaży utworzonych przy parcelacji nieruchomości państwowych działek i gospodarstw rolnych, ogrodniczo-warzywniczych i rzemieślniczych wiejskich, powinna być ustalona obecna wartość ziemi i innych składników gospodarczych tych działek i gospodarstw bez względu na to, czy należności z tytułu sprzedaży zostały przekazane do administracji Państwowego Banku Rolnego.

2. Ustalenie obecnej wartości powinno być w zasadzie dokonane bez zjazdu na grunt, na podstawie posiadanych materiałów przez Urzędy Wojewódzkie i Okręgowy Urząd Ziemi w Katowicach.

§ 2.

1. Za wartość 1 ha ziemi poszczególnych klas w poszczególnych okręgach ekonomicznych, ustalonych rozporządzeniem Ministra Reform Rolnych z dnia 11 lipca 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 70, poz. 617), uznaje się ceny jednostkowe, a mianowicie:

Grunty orne.

Okregi	Cena szacunkowa 1 ha w klasach							
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIIa
1	1440	1140	960	720	410	170	85	25
2	1260	1020	840	600	360	145	70	20
3	1020	840	720	520	290	120	60	15
4	780	660	540	400	240	90	45	10
5	580	480	390	290	145	60	30	6

Łąki.

Okregi	Cena szacunkowa 1 ha w klasach:				
	I	II	III	IV	V
1	1800	1320	840	410	95
2	1560	1140	720	360	85
3	1260	960	600	290	65
4	960	720	480	240	50
5	720	520	340	145	40

Pastwiska należy zaliczać do odpowiedniej klasy gruntów ornych, bądź też łąk.

2. Wartość ziemi, ustaloną w myśl poprzedniego punktu, podwyższa się w zależności od jej oddalenia:

a) od stacji lub przystanku kolei szerokotorowej, oddanej do użytku publicznego:

do 1 km — o 15%
 od 1 do 3 km — o 10%
 od 3 do 7 km — o 5%

Od stacji lub przystanku kolejki wąskotorowej stałej oraz od przystani rzecznej należy stosować zwyczaj o 50% mniejszą.

b) od miast:

Przy zaludnieniu miasta	Do 15 km szosą lub 10 km boczną drogą	Od 15 km do 21 km szosą lub od 10 km do 15 km boczną drogą	Od 21 km do 35 km szosą lub od 15 km do 25 km boczną drogą
od 10 do 20 tys.	o 5%	—	—
„ 20 „ 100 „	„ 10%	o 5%	—
„ 100 „ 500 „	„ 15%	„ 10%	—
ponad 500 „	„ 20%	„ 15%	o 10%

c) od uzdrowisk, posiadających charakter użyteczności publicznej:

do 3 km — o 15%
 od 3 do 7 „ — „ 10%

d) przy zbiegu zwyczaj, z tytułów wymienionych w pkt. a, b i c, należy stosować tę zwyczaj procentową, która z nich jest najwyższa.

3) Dla określenia obecnej wartości ziemi na terenie województwa śląskiego jej szacunek ustalony w latach 1929—1932, zmniejsza się o 40%, a ustalony w latach 1933 i 1934 o 20%.

4) Dla ustalenia wartości budynków—ich szacunek zmniejsza się:

a) dla budynków oszacowanych w latach 1924—1925 o 40%
 b) „ „ „ 1926—1930 „ 50%
 c) „ „ „ w roku 1931 „ 35%
 d) „ „ „ 1932 „ 20%

5) Jeżeli przy ustalaniu szacunku gospodarstwa stosowany był przepis ust. (1) § 5 instrukcji Ministra Reform Rolnych z dnia 26 kwietnia 1928 r. o ustalaniu ceny sprzedażnej działek ziemi przy parcelacji gruntów państwowych, t. j. jeżeli szaco-

wane były łącznie ziemia i budynki, to przy ustalaniu obecnej wartości gospodarstwa, wartość ziemi określić należy w myśl punktów 1, 2 i 3 niniejszego paragrafu, a jako wartość budynków należy przyjąć 40% obecnej wartości ziemi.

6) W przypadkach, gdy przeprowadzone przy parcelacji prace meljoracyjne nie były uwzględnione przy klasyfikacji przez odpowiednie przeniesienie do klas wyższych gruntów zmeljorowanych, a należność za meljorację nie została zainteresowanym wymierzona, jako odrębna należność za te prace i weszła w skład ceny sprzedażnej, wówczas, przy ustalaniu obecnej wartości działek lub gospodarstw nieprzekraczających 50 ha, wartości tych meljoracji nie bierze się pod uwagę, z wyjątkiem należności za drenowanie, którą obliczać należy w wysokości rzeczywistych poniesionych kosztów, nie wyżej jednak niż 350 zł na 1 ha gruntów zdrenowanych. Dla działek i gospodarstw przekraczających 50 ha, obecną wartość drenowania należy ustalać tak samo, wartość zaś innych meljoracji obniżyć o 50%.

7) Dla ustalenia wartości wód, drzewostanów, zasiewów i innych składników gospodarczych ich szacunek zmniejsza się:

a) gdy oszacowanie nastąpiło w latach 1924—1930 o 50%

b) „ „ „ „ 1931 i 1932 o 30%

8) Dla ustalenia obecnej wartości działek i gospodarstw sprzedanych z przetargu stosuje się normy i zasady, podane w poprzednich ustępach niniejszego paragrafu. Sumę, wyrażającą obecną ich wartość, zwiększa się w stosunku procentowym, odpowiadającym zwiększeniu ceny szacunkowej, uzyskanemu w wyniku przetargu.

§ 3.

1) Należność z tytułu reszty ceny sprzedażnej na dzień 31 grudnia 1934 r. umarza się w stosunku procentowym $\frac{A - B}{A} 100$, w którym A oznacza dawny szacunek działki lub gospodarstwa, B — obecną wartość obliczoną przy zastosowaniu postanowień § 2.

Obliczenia tego stosunku dokonywa się w pełnych procentach.

2) W przypadkach, gdy nabywcy zmniejszono należność na podstawie § 15 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 24 maja 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 55, poz. 414), wówczas ulega umorzeniu suma określona w sposób podany w pkt. 1 niniejszego paragrafu z tem, że A oznacza obniżony szacunek, przyjęty za podstawę do przyznania bonifikaty w myśl powyższego rozporządzenia.

§ 4.

1) O ile szacunek budynków, wód, drzewostanów, zasiewów i innych składników gospodarczych działki lub gospodarstwa nie

przekraczał 20% szacunku ziemi, wówczas, za miarodajny dla dokonania umorzenia należności z tytułu reszty ceny sprzedażnej, przyjmuje się stosunek procentowy, wynikający z porównania obecnej wartości ziemi z jej szacunkiem sprzedażnym.

2) W przypadkach, gdy działki, utworzone przy parcelacji nieruchomości ziemskiej, oszacowane zostały uprzednio w jednym czasie, a rozpiętość cen poszczególnych klas nie różni się więcej niż o 10% od rozpiętości cen, podanych w p. 1 § 2 niniejszego zarządzenia oraz gdy ewentualnie zachodzą okoliczności, wskazane w p. 1 niniejszego paragrafu, należy dokonać ustalenia wartości ziemi dla całej nieruchomości i porównać ją z dawnym szacunkiem ziemi tej nieruchomości, pomijając w obliczeniach wartość i szacunek innych składników gospodarczych. Stosunek, wynikający z tego porównania, należy następnie przyjąć jako miarodajny dla dokonania umorzenia należności od poszczególnych nabywców działek i gospodarstw z tej nieruchomości. W przypadkach, gdy szacunek budynków, wód, drzewostanów, zasiewów i innych składników gospodarczych przekraczał w poszczególnych działkach i gospodarstwach 20% szacunku ziemi oraz gdy w działkach, utworzonych przy parcelacji nieruchomości ziemskiej i oszacowanych w jednym czasie, rozpiętość cen poszczególnych klas różni się więcej niż o 10% od rozpiętości cen, podanych w p. 1 § 2 niniejszego zarządzenia, obliczenia dokonać należy indywidualnie, biorąc pod uwagę wszystkie składniki gospodarcze.

§ 5.

1) W przypadkach, gdy nieumorzona część należności, określonej w art. 3 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 842), według stanu na dzień 1 stycznia 1935 r., przekracza obecną wartość zabudowanego gospodarstwa, to należność ulega dalszemu umorzeniu do tej wartości.

2) Jako wartość gospodarstwa zabudowanego należy przyjąć sumę, odpowiadającą 140% obecnej wartości ziemi, określonej w myśl pkt. 1, 2 i 3 § 2 niniejszego zarządzenia, a co do wód — w wysokości 50% szacunku, przyjętego przez Państwowy Bank Rolny przy udzielaniu pożyczki.

Obliczenia tego dokonywa Państwowy Bank Rolny na podstawie klasyfikacji ziemi, dokonanej przy udzielaniu pożyczki w listach zastawnych Państwowych Banku Rolnego.

Minister

(—) *Juljusz Poniatowski.*

**ZARZĄDZENIE
MINISTRA ROLNICTWA I REFORM ROLNYCH**

z dnia 23 listopada 1934 r. Nr. Fl. I. 6/2290/34.

w sprawie wykonania art. 10 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24.X.1934 r.

Do Pana Prezesa Państwowego Banku Rolnego

w miejscu.

W wykonaniu art. 10 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. o obniżeniu zadłużenia gospodarstw rolnych z tytułu należności Funduszu Obrotowego Reformy Rolnej (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 842) zarządzam, co następuje:

1. Zaległości z tytułów, wymienionych w art. 10 ust. (1) powołanego rozporządzenia, podlegają z mocy prawa spłacie w ciągu lat 30-u i płatne będą w równych ratach w terminach płatności rat bieżących. Do sumy zaległości, podlegających rozłożeniu na raty, nie wlicza się oprocentowania, przyczem umarza się oprocentowanie naliczone przy odroczeniu należności, względnie ich rozłożeniu na raty, udzielone przed wejściem w życie rozporządzenia niniejszego.

2. Zaległości, nieprzekraczające 4-ch rat półrocznych, t. j. rat zapadłych za ostatnie dwa lata przed wejściem w życie rozporządzenia, lub przekraczające 4 raty półroczne, lecz nieprzekraczające sumy 300 zł., które nie podlegają rozłożeniu na raty w sposób, przewidziany w ust. (1) — będą rozłożone na raty na okres czasu do lat 15, o ile udzielenie takiej ulgi jest konieczne ze względu na stan gospodarczy dłużnika, przyczem płatne będą w równych ratach w terminach płatności rat bieżących i nie mogą być większe, niż połowa raty bieżącej. Do sumy tych zaległości, podlegających rozłożeniu na raty, nie wlicza się oprocentowania, przyczem — niezależnie od tego, czy zostaną na raty rozłożone — umarza się oprocentowanie, naliczone przy odroczeniu zaległości, względnie przy ich rozłożeniu na raty, dokonaniem przed wejściem w życie rozporządzenia powołanego.

W razie zbiegu na koncie dłużnika zaległości z 2 lub więcej tytułów wszystkie zaległości traktuje się łącznie.

Ustanowienie okresu spłaty zaległości, wymienionej w ust. (2) art. 10 rozporządzenia, pozostawia się uznaniu Państwowego Banku Rolnego z zastrzeżeniem zachowania ustalonej powyżej zasady o maksymalnej wysokości rat. Udzielenie ulg nie jest uwarunkowane złożeniem podania przez dłużnika.

3. Za zaległości należy uważać wszystkie należności zaległe według planu umorzenia na dzień 30 września 1934 r. Należności zaległe rozłożone na raty lub odroczone na podstawie poprzednio obowiązujących przepisów ulegają rozłożeniu na raty z mocy ust. (1) art. 10 rozporządzenia, przyczem tracą moc skutki poprzedniego rozłożenia na raty i odroczenia. Rozłożenie na raty na podstawie ust. (2) art. 10 rozporządzenia należności zaległych, rozłożonych na raty lub odroczone na podstawie przepisów poprzednio obowiązujących, może być stosowane tylko na korzyść dłużnika.

4. Przepisów ust. (1) i (2) nie stosuje się do należności, powstałych wskutek wypowiedzenia renty na podstawie art. 1 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 listopada 1930 r. o przedterminowej spłacie niektórych rent Banków Rentowych (Dz. U. R. P. Nr. 80, poz. 627).

Do zaległości z tytułu niewypowiedzianych kapitałów rentowych, opartych na pruskiej ustawie z dnia 2.III. 1850 r., należy stosować postanowienia art. 10.

5. Termin płatności pierwszej raty należności, podlegających spłacie w sposób, określony w ust. (1) lub (2) rozporządzenia, przypada na dzień 1.X. 1934 r. W tych przypadkach jednak, w których obciążenie 1 ha gruntów z tytułu rat, ustalonych w myśl ust. (1) lub (2) rozporządzenia oraz z tytułu rat bieżących, przekraczać będzie normy, ustalone w ust. (1) art. 11 — termin płatności pierwszej raty przypadać będzie na dzień 1.X. 1936 r.

Zwłoka dłużnika w stosunku do pierwszej raty następuje wskutek nieuiszczenia tej raty po upływie miesiąca od daty zawiadomienia Państwowego Banku Rolnego o jej ustaleniu. Terminy płatności dalszych rat przypadają w terminach płatności rat bieżących.

Wpłaty, dokonane na poczet raty jesiennej w 1934 r. w wysokości, przekraczającej wpłaty, żądane na podstawie pkt. 1, 2 i punktu niniejszego, zalicza się w wysokości tej nadwyżki na poczet raty wiosennej 1935 r.

6. Jeżeli należność bieżąca spłacana jest w ratach amortyzacyjnych, to po upływie okresu amortyzacyjnego rata ustalona w myśl ust. (1) art. 10 będzie powiększona do wysokości raty amortyzacyjnej z odpowiednim skróceniem okresu spłaty.

7. Państwowy Bank Rolny może zażądać przedterminowej spłaty całej sumy zaległości, rozłożonej na raty w myśl ust. (1) lub (2), w razie zalegania przez dłużnika z płacaniem tych rat lub rat bieżących.

Postanowienie to nie narusza wynikających z kontraktów uprawnień do żądania przedterminowej spłaty należności.

8. W przypadkach całkowitej przedterminowej spłaty skapitalizowanych należności, wymienionych w art. 2 p. i (usta-

wy z dnia 9 marca 1932 r. (Dz. U. R. P. z 1934 r. Nr. 40, poz. 364), z wyłączeniem rent stałych, obniża się sumę należności o 20%, jeżeli spłata dokonana zostanie w ciągu lat 2 po dniu wejścia w życie rozporządzenia, a o 10%, jeżeli spłata dokonana zostanie w ciągu trzeciego roku po dniu wejścia w życie rozporządzenia.

9. Przy wykupie rent stałych w okresie lat 3 po dniu wejścia w życie rozporządzenia sumę wykupu stanowi renta roczna, pomnożona przez 20, niezależnie od warunków umowy.

Ponadto wyjaśniam:

I. Renta wieczysta (1 mk) nie może być spłacona.

Uprawnienia dłużników do całkowitej spłaty kapitału rentowego, a obowiązek wierzyciela do przyjmowania tych spłat gasną z dniem 28.X. 1937 r.

Postanowienia powyższe winny być podane do wiadomości dłużników.

II. W wypadkach wszczęcia egzekucji do nieruchomości rentowych przez innych wierzycieli Państwowy Bank Rolny nie odstępuje od egzekucyj, do których się przyłączył.

Gdy nieruchomość wystawił na przetarg Państwowy Bank Rolny, a niema wierzycieli popierających, egzekucja może być zawieszona (niepopierana) przez Bank, jeśli zachodzi domniemanie, że rozłożenie dłużnikowi zaległości na 15 lub 30 lat przyczyni się do uzdrowienia finansowego jego gospodarstwa

Państwowy Bank Rolny powinien umorzyć postępowanie egzekucyjne w tym przypadku, gdy dłużnik uiścił ratę jesienią 1934 r. i kwotę, wynikającą z rozłożenia zaległości na podstawie rozporządzenia z dnia 24 października 1934 r.

Egzekucje do ruchomości, obecnie będące w toku, należy ograniczyć tylko do sumy równej racie bieżącej (ewentualnie do sumy, wynikającej z rozporządzenia).

III. Państwowy Bank Rolny może udzielać nadal krótkoterminowych odroczeń lub rozterminowań stosownie do swobodnego uznania dyrektorów Oddziałów Banku, jednak na czas nie dłuższy, niż 6 miesięcy — od jednej raty do następnej.

W wypadkach zaś klęsk żywiołowych (gradobicie, susza, pomór bydła, powódź) lub w wypadkach siły wyższej Dyrektorki Oddziałów mogą udzielać odroczeń do następnych zbiorów nie dłużej jednak, niż na 12 miesięcy.

Minister (—) *J. Poniatowski*

**ZARZĄDZENIE
MINISTRA ROLNICTWA I REFORM ROLNYCH**

z dnia 7 grudnia 1934 r. Nr. Fl. II/2326/34.

w sprawie wykonania art. 9 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24.X.1934 r.

Do Pana Prezesa Państwowego Banku Rolnego

w miejscu.

W wykonaniu art. 9 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. o obniżeniu zadłużenia gospodarstw rolnych z tytułu należności Funduszu Obrotowego Reformy Rolnej (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 842) zarządzam, co następuje:

1. Należności F. O. R. R. z tytułu pożyczek b. ros. państwowych Banków Ziemskich: Włociańskiego i Szlacheckiego konwertuje się na nowe pożyczki F. O. R. R.

2. Do należności, podlegających konwersji, zalicza się: sumę długu według planu umorzenia na dzień 1 lipca 1935 r., raty zapadłe, a niewiszczone (odroczone, nieściągnięte, lub których ściągnięcie zostało wstrzymane), — nie licząc rat płatnych w okresie od 1.X.1934 r. do 1.VII.1935 r., — odsetki, koszty administracyjne i inne uboczne należności, obliczone na dzień 1.VII.1935 r., *bez oprocentowania za zwłokę i odroczenie.*

3. Wpłaty, dokonane przez dłużników w okresie czasu od 25.IX.1934 r. do dnia 30.VI.1935 r., zalicza się przedewszystkiem na raty, płatne w okresie od 1.X.1934 r. do 30.VI.1935 r. Nadwyżkę, po pokryciu tych należności powstałą z wpłat, dokonanych do dn. 1.VII.1935 r., zalicza się na rachunek pożyczki konwertowanej.

4. Ustala się następujące okresy amortyzacyjne dla skonwertowanych pożyczek, poczynając od dnia 1.VII.1935 r.:

dla należności ponad 1.000,— zł	—	lat 56
„ „ od 500,— do 1.000,— zł	—	„ 31
„ „ od 200,— do 500,— zł	—	„ 8.

Dla należności, przekraczających 1.000,— zł, okres spłaty może być ustalony na lat 31 w tych przypadkach, gdy nowa rata amortyzacyjna przy okresie 31 lat nie będzie wyższa od dotychczasowej raty.

Pożyczki skonwertowane, nieprzekraczające kwoty zł 200,— podlegają spłacie w ratach stosownie do uznania Państwowego Banku Rolnego w okresie czasu krótszym, niż lat 8.

5. Okres spłaty pożyczek konwersyjnych liczy się od 1.VII: 1935 r. przy oprocentowaniu 4,5% łącznie z kosztami administracyjnymi. Roczna spłata nie może być niższa, niż 20 zł.

Terminy płatności rat przypadają: za rok kalendarzowy — 1 października, a za półrocza kalendarzowe — 1 kwietnia i 1 października.

6. Postanowienia, zawarte w pkt. 1—5, dotyczą należności z pożyczek b. Banku Włociańskiego i należności z pożyczek b. Banku Szlacheckiego, obciążających nieruchomości nieprzekraczające 50 ha i stosuje się z mocy prawa.

7. Państwowy Bank Rolny może skonwertować należności z pożyczek b. Banku Szlacheckiego, obciążające nieruchomości o obszarze 50 — 200 ha według swego uznania i we własnym zakresie.

8. Kwalifikacja pożyczek b. Banku Szlacheckiego, nadających się do konwersji, a obciążających nieruchomości, przekraczające 200 ha, winna być dokonywana przez komisję w składzie Dyrektora Instytucji Centralnej Państwowego Banku Rolnego, kierującego Wydziałem Funduszków administrowanych, Szefa Wydziału Likwidacyjnego i mego Komisarza lub ich zastępców.

9. Koszty konwersji pożyczek, udzielanych przez b. Bank Szlachecki, a obciążających nieruchomości, przekraczające 50 ha, zasadniczo wynoszą $\frac{1}{4}$ % sumy konwertowanej, przyczem koszty te nie mogą być niższe od zł 10, a wyższe od zł 100. Oplatę tę winien zainteresowany dłużnik pokryć gotówką na wezwanie Banku.

10. W wypadkach zaniechania egzekucji — w wyniku przeprowadzanej konwersji — koszty sądowe i egzekucyjne obciążają dłużników, którzy winni koszty te pokryć gotówką na wezwanie Banku.

11. Bonifikaty, przewidziane w ustępach (7) i (8) art. 9, stosuje się, po całkowitem uregulowaniu przez dłużnika zaległych należności i raty, przypadającej w danym półroczu kalendarzowym, — w stosunku do kapitałowego zadłużenia według planu umorzenia na początek najbliższego półrocza kalendarzowego.

Ponadto wyjaśniam:

I. Pożyczki, nieprzekraczające kwoty zł 500, które będą powstawały z segregacji pożyczki skonwertowanej, podlegają według uznania Państwowego Banku Rolnego spłacie w okresie nie dłuższym, niż lat 8.

II. Przeprowadzenie konwersji pożyczek b. Banku Szlacheckiego Państwowy Bank Rolny może uwarunkować od ostatecznego uregulowania tytułu własności nabywców działek z parcelacji lub długoletnich dzierżawców, wydzielania pewnych obszarów do odrębnych ksiąg hipotecznych w celu lepszego zabezpieczenia długu, sporządzenia planu gospodarstwa leśnego lub innych warunków gospodarczych, mających na celu umożliwienie dłużnikowi regularnej spłaty pożyczki.

III. Dłużnicy, którzy po dniu 1.VII. 1935 r. będą składali dowody wpływające na zmianę przerachowania pożyczki z rubli na złote, ponoszą koszty konwersji, ustalone w punkcie 9-ym.

IV. W razie zbiegu pożyczek b. ros. Banków Ziemskich, obciążających gospodarstwa o obszarze, nieprzekraczającym 50 ha z należnościami F. O. R. R. z tytułu pożyczek, udzielonych przy przebudowie ustroju rolnego, i z tytułu reszty ceny sprzedażnej gruntów państwowych — Wydział Likwidacyjny ustali należność na dzień 1.VII. 1935 r., podlegającą konwersji i przekaze ją do administracji Wydziału Funduszków Administrowanych odnośnego Oddziału Państwowego Banku Rolnego.

Przekazywanie w tym trybie pożyczek Wydział Likwidacyjny dokonywać będzie na skutek: 1) podań zainteresowanych, 2) żądania Oddziałów Państwowego Banku Rolnego i 3) z własnej inicjatywy, jeżeli stwierdzi zbieg z należnościami Funduszu Obrotowego Reformy Rolnej, wymienionemi w ustępie (5) art. 8 powołanego na wstępie rozporządzenia.

Jednocześnie upraszam Pana Prezesa o wydanie zarządzenia, aby wszyscy dłużnicy Wydziału Likwidacyjnego — w miarę dokonywania konwersji — o wynikach jej byli powiadamiani i żeby cała akcja konwersyjno-oddłużeniowa została zakończona najdalej do końca sierpnia 1935 r.

Rzecz oczywista, że konwersja pożyczek b. ros. Banków Ziemskich z niektórymi należnościami F. O. R. R. przeciągnie się dłużej.

Minister (—) *J. Poniatowski.*

PISMO OKÓLNE MINISTERSTWA R. i R. R.

Nr. Z. Ryb. III-8/35 z dnia 31 października 1934 r.

w sprawie wyjaśnienia pkt. 1 art. 5 ustawy o rybołówstwie.

I. Za wspomniane w punkcie 1 art. 5 ustawy o rybołówstwie „czynności, mające na celu poprawę rybności wody“, przyjąć należy wszelkie zabiegi (środki względnie czynności),

mające na celu ochronę, utrzymanie i podniesienie stanu rybnego, tak pod względem ilościowym, jak i jakościowym. Do tych zabiegów będzie należało: zarybianie, specjalna ochrona t. j. nieprzewidziana ani ustawą o rybołówstwie, ani też przepisami, wydanymi na podstawie tejże ustawy, tworzenie tarlisk, ochrona tarła, stwarzanie warunków odpowiednich dla wylęgu, tępienie szkodników, przedsięwzięcie środków przeciw szkodliwym dla hodowli czynnikom, koszenie, względnie oczyszczanie wody z roślin niepotrzebnych, wyławianie ryb szkodliwych lub chwastu rybiego i t. p. z zastrzeżeniami jednak niżej podanemi.

II. Do kogo należy rybołówstwo w pewnej wodzie, jest wprawdzie według pktu 1 art. 5 ustawy o rybołówstwie wyłącznie uprawniony do czynności mających na celu poprawę rybności w tej wodzie, ale przez takie uprawnienie nie nabywa jeszcze prawa do korzystania z innych pożytków danej wody poza wyszczególnionemi w ustawie o rybołówstwie (art. 1 pkt. 2, art. 5 oraz art. 73).

III. Uprawnienia właściciela rybołówstwa przechodzą na dzierżawców obwodów rybackich tylko w rozmiarach posiadanych przez właścicieli rybołówstw na podstawie ustawy o rybołówstwie.

IV. W związku z ustępen II i III wyłaniają się następujące wnioski:

Z przepisów ustawy o rybołówstwie nie wynika, aby przedsięwzięcie niektórych czynności, mających na celu poprawę rybności wody np. koszenie flory twardej, odbywać się mogło (tak z uwagi na czas przedsięwzięcia tych czynności, jak i z uwagi na bezpośrednie korzyści, mogące się wiązać z temi czynnościami) w sposób narażający na szkody właściciela wody względnie właściciela rybołówstwa, o ile temu ostatniemu przysługują na wodzie uprawnienia, które na podstawie postanowień ustawy o rybołówstwie nie przeszły na dzierżawcę obwodu rybackiego.

Dzierżawca obwodu rybackiego nie jest, na podstawie ustawy o rybołówstwie, uprawniony do użytkowania i przywłaszczenia sobie innych przedmiotów poza wyszczególnionemi w ustawie o rybołówstwie, a między innymi do użytkowania i przywłaszczenia trzciny i innej twardej roślinności.

Wspomniane użytkowanie i przywłaszczenie jest dopuszczalne jedynie tylko na podstawie wyraźnego upoważnienia właściciela wody lub rybołówstwa.

E. Baird

Naczelnik Wydziału

Otrzymują: wszystkie Urzędy Wojewódzkie z wyjątkiem Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach, oraz Komisarjat Rządu m. st. Warszawy.

PISMO OKÓLNE MINISTERSTWA R. i R. R.

Nr. Z. Ryb. III-3/10-34 z dn. 28 listopada 1934 r.

w sprawie kart rybackich. Wykonanie art. 42 i 43 ustawy o rybołówstwie.

I. Kartę rybacką według art. 42 ustawy o rybołówstwie z 1932 r. winien posiadać uprawniony do wykonywania rybołówstwa wtenczas, kiedy zamierza je wykonywać czy to sam połowiając, czy też tylko osobiście kierując połowami.

Podczas przeprowadzanego połowu obowiązany jest uprawniony do rybołówstwa posiadać kartę rybacką przy sobie. Nieposiadanie karty rybackiej i nieokazanie jej osobom do tego powołanym zagrożone jest karami przewidzianemi w art. 80 pkt. 1 i w art. 81.

Posiadanie karty rybackiej obowiązuje nietylko w obwodzie rybackim na wodzie, ale i na gruncie przylegającym do wody, w granicach, do których rozciągać się może prawo korzystania ze wstępu na grunt nadbrzeżny na podstawie art. 18.

Nie potrzeba mieć przy sobie karty rybackiej przy wykonywaniu czynności wymienionych w art. 5, jednakże wykonywający te czynności winien wylegitymować się, że jest do tego uprawniony lub, że działa w zastępstwie uprawnionego.

Za powołanych do żądania okazania kart rybackich należy uważać w związku z treścią punktu 1 art. 82 osoby powołane do nadzoru nad rybołówstwem.

Niewylegitymowanie się kartą rybacką przeprowadzającego połów powoduje natychmiastowe przerwanie połowu.

Jeżeli obwód rybacki nie leży na obszarze jednego powiatu, w sprawie wydania karty rybackiej właściwa jest ta powiatowa władza administracji ogólnej, do której należy zarząd danym obwodem.

II. Według art. 43 kartę rybacką obowiązani są posiadać: 1) dzierżawca obwodu rybackiego, 2) wykonywający rybołówstwo właściciel obwodu rybackiego własnego i 3) przedstawiony przez poprzednich ich zastępca. Kartę rybacką posiadać obowiązany jest poddzierżawca, jeśli sam połów przeprowadza. Z treści art. 42 i 43 wynikałoby, że osoby obowiązane do posiadania karty rybackiej winny być właściwie stale obecne podczas odbywających się połowów oraz, że robotnicy i pomocnicy przy przeprowadzanym połowie, wykonywując ten połów w obecności posiadacza karty rybackiej, nie mają obowiązku posiadać kart rybackich.

Przepisy art. 42 i 43 należałoby możliwie najliberalniej traktować i z uwagi na to nie należy wymagać, aby w każdej osobnej grupie łowiących, jeżeli połów wykonywany jest grupami, znajdował się posiadacz karty rybackiej, natomiast konieczne jest, aby w wypadkach przeprowadzania połowu przez kilka oddalonych od siebie grup robotników, ostatni w razie kontroli wskazali, w której grupie znajduje się posiadacz karty rybackiej, odpowiedzialny za przeprowadzany połów.

W takich wypadkach wspomniani robotnicy winni wykazać ten swój charakter wiarygodnym zaświadczeniem.

Organa kontrolujące mają przyjąć jako wystarczające wylegitymowanie się — przedstawienie wiarygodnego zaświadczenia właściciela, dzierżawcy lub poddzierżawcy obwodu rybackiego, posiadających ważne karty rybackie. Odnośne zaświadczenia winny stwierdzać, że posiadacze zaświadczeń zajęci są przy połowie jako robotnicy lub pomocnicy uprawnionego do wykonywania rybołówstwa i pracują pod kierownictwem podpisanego na zaświadczeniu.

E. Baird

Naczelnik Wydziału

Otrzymują: wszystkie Urzędy Wojewódzkie, z wyjątkiem Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach oraz Komisarjat Rządu m. st. Warszawy.

POZA WYŻEJ WYMIENIONEMI UKAZAŁY SIE NASTĘPUJĄCE
USTAWY I ROZPORZĄDZENIA:

Rozporządzenie Ministra Skarbu z dn. 29 listopada 1934 r. w sprawie opłat stemplowych, wiążących się z przejściem własności nieruchomości w toku postępowania egzekucyjnego. (Dz. U. R. P. z 15.XII.34 r. Nr. 107, poz. 952).

Rozporządzenie Ministra Skarbu z dn. 10 grudnia 1934 r. w porozumieniu z Ministrami Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa i Reform Rolnych o zniżkach celnych na jabłka świeże. (Dz. U. R. P. z 15.XII.34 r. Nr. 107, poz. 953).

Rozporządzenie Ministra Opieki Społecznej oraz Rolnictwa i Reform Rolnych z dn. 6 grudnia 1934 r. w sprawie zmian w zarządzeniu z 9 marca 1931 r. o bezpieczeństwie i higjenu pracy w gospodarstwach rolnych i leśnych oraz przedsiębiorstwach z nimi związanych, które nie posiadają przeważającego charakteru przemysłowego lub handlowego. (Dz. U. R. P. z 22.XII.34 r. Nr. 109, poz. 963).

Rozporządzenie Ministra Skarbu z dn. 7 grudnia 1934 r. o przyjmowaniu złotych $4\frac{1}{2}\%$ listów zastawnych Państw. Banku Rolnego Serji I-ej na spłatę zaległości podatkowych. (Dz. U. R. P. z 22.XII.34 r. Nr. 109, poz. 965).

Rozporządzenie Ministra Skarbu z dn. 11 grudnia 1934 r. w porozumieniu z Ministrami Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa i Reform Rolnych o zniżkach celnych na śledzie. (Dz. U. R. P. z 22.XII.34 r. Nr. 109, poz. 966).

Rozporządzenie Ministra Skarbu z dn. 11 grudnia 1934 r. o zasadach udzielania pomocy instytucjom, zawierającym układy z dłużnikami w zakresie wierzycelności rolniczych. (Dz. U. R. P. z 22.XII.34 r. Nr. 109, poz. 967).

Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dn. 17 grudnia 1934 r. o opłatach sądowych, notarialnych i pisarzy hipotecznych za czynności, związane z działalnością Banku Akceptacyjnego. (Dz. U. R. P. z 22.XII.34 r. Nr. 109, poz. 969).

Obwieszczenie Ministra Skarbu z dnia 1 grudnia 1934 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy z dnia 24 marca 1933 r. o ułatwieniach dla instytucyj kredytowych, przyznających dłużnikom ulgi w zakresie wierzycelności rolniczych. (Dz. U. R. P. z 22.XII.34 r. Nr. 109, poz. 973).

Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dn. 22 grudnia 1934 r. wydane w porozumieniu z Ministrami: Spraw Wewnętrznych, Skarbu, Przemysłu i Handlu, Komunikacji, Opieki Społecznej oraz Rolnictwa i Reform Rolnych w sprawie zmiany rozporządzenia z dn. 31 marca 1933 r. o świadczeniach na rzecz Funduszu Pracy. (Dz. U. R. P. z 31.XII.34 r. Nr. 110, poz. 978).

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dn. 17 grudnia 1934 r. wydane w porozumieniu z Ministrami: Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa i Reform Rolnych o przedłużeniu mocy obowiązującej rozporządzenia z dn. 29 października 1929 r. o regulowaniu cen przedmiotów powszechnego użytku. (Dz. U. R. P. z 31.XII.34 r. Nr. 110, poz. 980).

Rozporządzenie Ministra Skarbu z dn. 29 grudnia 1934 r. w porozumieniu z Ministrami: Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa i Reform Rolnych o niżkach celnych na śledzie. (Dz. U. R. P. z 31.XII.34 r. Nr. 110, poz. 984).

Rozporządzenie Ministra Skarbu z dn. 31 grudnia 1934 r. wydane w porozumieniu z Ministrami: Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa i Reform Rolnych w sprawie uregulowania ceny cukru. (Dz. U. R. P. z 31.XII.34 r. Nr. 110, poz. 986).